

NOVADNIEKS

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM

● OTRDIENA, 2010. GADA 30. NOVEMBRIS ● Nr. 88 (8071) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Publ. GALVENĀ
BIBLIOTEKA

Ciemojās pie
Sala tēta
Veļikij Ustjugā

4. lappusē

40 darba
gadi dzimtsarakstu
nodaļā

6. lappusē

Vai Raiņa
bulvāra liepas
būs jānozāgē?

7. lappusē

Piešķir atbalstu 15 zupas virtuvēm Latvijā

● Līvānu biedrības «Baltā māja» direktore Inguna Badune (no labās) un Latgales zupu virtuvju darbinieki kopā ar mecenāti Ināru Teterovu (no kreisās) ziedojuma piešķiršanas pasākumā.

24. novembrī Borisa un Ināras Teterovu fonds piešķir 16 200 latu lielu ziedojumu zupu virtuvju atbalstam. Ziedojums tiks izmantots, lai visos Latvijas reģionos nodrošinātu zupas virtuvju darbību — apmaksātu to komunālos rēķinus un palīdzētu iegādāties pārtikas produktus. 15 Latvijas pilsētās — Līvānos, Daugavpilī, Dobelē, Jelgavā, Kuldīgā, Liepājā, Madonā, Rēzeknē, Rīgā, Saldū, Talsos, Tukumā, Ventspilī, Valmierā un Vecumnieku novadā zupas virtuvēs katru mēnesi tiek paēdināti 17 510 cilvēki, un vidēji dienā šajās pilsētās tiek paēdināti 580 trūcīgie, vientuļie pensionāri, daudz bērnu ģimenes un bezpajumtnieki.

Borisa un Ināras Teterovu fonds sadarībā ar fondu «Ziedot» pulcināja zupas virtuvju darbiniekus un brīvprātīgos no 15 pilsētām, lai pateiktos par ieguldīto darbu pagājušajā ziemā un piešķirtu naudu virtuvju darbībai šai ziemā.

Lai arī zupas virtuvju darbību daudzviet atbalsta pašvaldības un tajās darbojas brīvprātīgie, tomēr ir arī izdevumi, kas saistīti ar regulāro rēķinu apmaksu. Sniegtais atbalsts praktiski nodrošinās zupas virtuvju ikdienas darbu, apmaksājot elektrības, gāzes, ūdens, siltuma un citu komunālo izdevumu rēķinus, kā arī rēķinus par pārtikas piegādi.

Līvānos zupas virtuve — kopsalds darbojas Žēlsirdības centrā Rūpniecības ielā 2a, kur trīs reizes nedēļā — otrdienās, trešdienās, ceturtdienās tiek ēdināti bērni no trūcīgām un daudz bērnu ģimenēm. Biedrības «Baltā māja» darbiniece Inta Ugaīne «Novadniekam» stāstīja, ka silts ēdiens tiek sagatavots, izmantojot sausus maisījumus, kas apļējami ar karstu, vārītu ūdeni. Tiek gatavotas arī karstmaizītes. Produktus 100 latu vērtībā reizi mēnesi kopsaldā vajadzībām saņem no veikala «Rimi» Jēkabpilī. Savukārt pirmdienās, treš-

dienās un piektdienās līdzīgi tiek ēdināti dienas aprūpes centra bērni ar īpašām vajadzībām. Šie bērni arī paši tiek iesaistīti ēdiena gatavošanā, tādējādi mācot viņiem dzīvei noderīgas iemaņas.

Pēc ekonomikas speciālistu izteiktajām prognozēm, 2010. un 2011. gada ziema solās būt ekonomiski ļoti smaga. Ņemot vērā augsto bezdarba līmeni un pieaugošo cilvēku skaitu, kas vairs nesaņem bezdarbnieku pabalstu, tiek prognozēts, ka šajā ziemā palielināsies to cilvēku skaits, kuriem nepieciešama silta ēdiena porcija.

Borisa un Ināras Teterovu fonds dibināts 2010. gadā ar mērķi veicināt kultūras, mākslas un izglītības attīstību Latvijā un ārpus tās robežām, kā arī sniegt atbalstu sociāli mazaizsargātām iedzīvotāju grupām. Privātmecenātu Teterovu ģimene vēlas ar sava fonda darbību izplatīt un veicināt labdarības idejas uzņēmēju vidū Latvijā.

Sagatavoja L. Rancāne

TURPINĀS PRESES IZDEVUMU ABONĒŠANA 2011. GADAM!

To var izdarīt jebkurā pasta nodaļā, pie lauku pastniekiem, Latvijas Pasta mājas lapā www.pasts.lv vai pa tālruni 67008001.

ABONĒT redakcijā ir ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot «NOVADNIEKU» uz visu gadu redakcijā, ietaupīs Ls 4,92 uz abonēšanas kvīts rēķina, kā arī saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t.i., par Ls 35,20, vēl ietaupot Ls 3,20 (KOPĀ Ls 8,12).

ABONĒT «NOVADNIEKU» uz šiem pašiem noteikumiem var arī redakcijas mājas lapā www.novadnieks.lv sadaļā «Abonēšana».

AICINĀM abonēt «NOVADNIEKU» redakcijā arī juridiskās personas, jo nebūs jāmaksā par abonēšanas pakalpojumiem, aizpildiet tikai pieteikumu

www.novadnieks.lv.

«NOVADNIEKA» viena mēneša abonēšanas cena 2011. gadam nav mainījiesies — fiziskām personām tā ir Ls 3,20; juridiskām personām — Ls 3,99.

**ATBALSTIET UN
ABONĒJIET SAVU
LAIKRAKSTU
«NOVADNIEKS»,
KURŠ IZNĀK JAU
60 GADUS!**

Dziesmusvētki Ziemassvētkos

5. decembrī arēnā «Rīga» notiks koncerts «Dziesmusvētki Ziemassvētkos», par kuriem to veidotāji — koncerta darba grupa — saka, ka tie būs jau otrie skolēnu Dziesmu un deju svētki šogad. Koncertā, kurā pirmo reizi skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku vēsturē kopā vienotā programmā būs dziedātāji, dejotāji, pūtēji, tautas mūzikas ansambļi, folkloras kopas, piedalīsies arī Preiļu un Līvānu novadu skolēnu kolektīvi. Preiļu novadu šajā koncertā pārstāvēs Preiļu 1. pamatskolas un Preiļu Valsts ģimnāzijas deju kopa «Gaida», Preiļu Valsts ģimnāzijas deju kolektīvs «Dancari», no Līvānu novada uz Rīgu dosies Līvānu 1. vidusskolas folkloras kopa «Ceiruleits». Koncerta programmā iekļauta arī deja «Ābrama polka» deju kopas «Gaida» vadītājas Gaidas Ivanovas horeogrāfijā. Kopumā koncertā «Dziesmusvētki Ziemassvētkos» piedalīsies 21 tautas deju kolektīvs, 16 kori, septiņas folkloras kopas, pieci pūtēju orķestri, desmit mazie mūzikas kolektīvi un četras mūsdienu deju grupas, kopskaitā 2500 dalībnieku.

Kad bērni gatavojas pušķot egles un baudīt ziemas priekus, klāt ir ... Dziesmusvētki. Koncerts uzburs šīs vasaras Dziesmu un deju svētku sajūtas. Būs milētākās dziesmas, jautrākās dejas un aizraujošais pūtēju defilē šovs. Šis pasākums palīdzēs pārzīmot ar prieku un iesildīs sirdi. Koncertā varēs rast atbildes uz dažādiem jautājumiem. Vai dejotāji ziemā slido? Kurš būs Ziemassvētku vecītis? Vai Dziesmusvētki var būt ziemā? Vai arēnā «Rīga» var pikoties? Vai skatītāji arī dziedās? Vai kopā ir siltāk? 5. decembrī brīnums — pirmie Dziesmusvētki ziemā!

NACIONĀLĀS ZIŅAS

Nelegālā tirgus daļa benzīnam Latvijā patlaban varētu būt sasniegusi 30%

Nelegālā tirgus daļa benzīnam Latvijā patlaban varētu būt sasniegusi 30%, par jaunākajiem aprēķiniem ziņu aģentūru LETA informēja Latvijas Degvielas tirgotāju asociācijas (LDTA) valdes priekšsēdētājs Uldis Sakne. 30% no tā benzīna daudzuma, ko kopumā Latvijā patērē, tiek ievesta nelegāli, secināts LDTA pētījumā. "Valsts institūcijas šie fakti īpaši neuztrauc," skeptisks bija asociācijas vadītājs. Viņš skaidroja, ka patlaban tiek aprēķināts arī nelegālās diēzeldegvielas patēriņš Latvijā, taču šo procesu sarežģījis fakts, ka cauri Latvijai tranzītā dodas kravas auto, kas attiecīgi Latvijā diēzeldegvielu nepērķ, taču ar to Latvijā ir iebraukuši legāli. Aprēķini tiks turpināti, un drīzumā LDTA paziņosot nelegālā tirgus daļas apjomus arī diēzeldegvielai.

Ari otra tiesu instance liek TP atmaksāt pretlikumīgi saņemtus 1,03 miljonus latu

Ar Administratīvā apgabaltiesa likusi Tautas partijai (TP) pārskaitīt valsts budžetā pretlikumīgi saņemtus un iztērētos 1,03 miljonus latu, portālam "Delfi" apliecināja tiesas priekšsēdētājas palīdzēja Līga Trubiņa. Apelācijas instances tiesa noraidīja TP sūdzību, atstājot spēkā Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja (KNAB) 2008. gada lēmumu par ziedojumu atmaksu. Prasību tiesa skatīja slēgtā tiesas sēdē, jo tā bija lūgusi TP pārstāvi. Spriedums vēl ir pārsūdzams Augstākās tiesas Senātā. Iepriekš Administratīvā apgabaltiesa negrozīja pirmās instances spriedumu, ar kuru TP uzdots samaksāt KNAB uzlikto 5000 latu sodu par pārsniegtu priekšvēlēšanu izdevumu apmēru un neatļautiem dāvinājumiem. Šis spriedums vairs nav pārsūdzams. Pirmās instances tiesa noraidīja partijas sūdzību par KNAB lēmumu, ar kuru partijai par pieļautajiem pārkāpumiem bija uzlikts 5000 latu liels administratīvais naudas sods. KNAB šo sodu piemēroja par pārsniegtu priekšvēlēšanu izdevumu apmēru un neatļautiem dāvinājumiem. Pirmās instances tiesa iepriekš arī atstāja negrozītu KNAB lēmumu, ar kuru partijai uzlikts atmaksāt pretlikumīgi saņemtus finanšu līdzekļus vairāk nekā miliona latu apmērā saistībā ar iepriekšējām parlamenta vēlēšanām. TP tiesas lēmumu pārsūdzēja.

Saistībā ar 2006. gada priekšvēlēšanu agitācijas periodā konstatētajiem partiju finansēšanas noteikumu pārkāpumiem birojs uzdeva partijai pārskaitīt valsts budžetā pretlikumīgi saņemtus un iztērētos finanšu līdzekļus 1 027 366 latu apmērā. Šo lietu Administratīvā apgabaltiesa nolēma izdalīt, jo uzskatīja, ka šī lieta atbilstoši likumam skatāma citā kārtībā.

Noteiks laika limitu policijas reaģēšanai

Policijai būs noteikts laika limits, cik ātri tai ir jāierodas izsaukuma vietā, pirmdienas rītā intervijā Latvijas Radio paziņoja Valsts policijas priekšnieks Valdis Voins. Jauno noteikumu izveidei radīta īpaša darba grupa, kura izstrādās laika ierobežojumus, kādos policijai būs jāiekļaujas, lai ierastos izsaukuma vietā. Limiti būs atšķirīgi — atkarībā no tā, vai izsaukums ir pilsētā vai ārpus tās. Otrs laika limita kritērijs būs, cik smags ir iespējamais noziegums. Voins pauda, ka pilotprojekts noteikumu pārbaudei varētu notikt tuvākā pusgada laikā. Pirms stāšanās spēkā jaunus noteikumus nodos apspriešanai sabiedrībā.

Sagatavoja T.Elste

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei),

65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana),

65307058, 65307059 (žurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo

redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales drukā» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astoņas reizes mēnesī
(otrdien, piektdien).

*Nauda nav svarīgākā lieta pasaulē, taču tā seko
tūlīt aiz skābekļa.*

Deklarācijā — likvidē, dzīvē — atstāj

Plānošanas reģionus grasās likvidēt, bet vienlaikus piešķir finansējumu.

Kaut arī valdības deklarācijā paredzēta Latvijas piecu plānošanas reģionu likvidācija un premjerministrs Valdis Dombrovskis iecēlis vides ministru Raimonda Vējoni par darba grupas vadītāju, kas ar šo jautājumu nodarbojas. Finanšu ministrijas Budžeta departamenta varas, valdības, dienestu un tautsaimniecības finansēšanas nodaļas vadītāja Raisa Bika Saeimas Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijas deputātiem paziņoja, ka valdība ir nolēmusi 2011. un 2012. gadā plānošanas reģioniem finansējumu atstāt šā gada līmenī: 693 663 lati pamatdarbības nodrošināšanai un vēl 200 000 latu vietējā sabiedriskā transporta plānošanai.

Vienoti «par»

Uz komisijas sēdi nebija ieradies nedz reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministra pienākumu izpildītājs premjers Valdis Dombrovskis, nedz R. Vējonis, kurš pēc Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas (RAPLM) likvidēšanas nākamgad līdztekus vides lietām atbildēs arī par pašvaldībām. Bijušais RAPLM valsts sekretāres vietnieks, tagad R. Vējoņa padomnieks Artis Stucka bija spiests taisnoties politiķu vietā un sacīja, ka plānošanas reģionus likvidēs. Jautājums esot tikai par laiku: uzreiz, pēc gada vai tad, kad tiks izveidotas otrā līmeņa vēlētas pašvaldības aprīņi, ko likums paredz 2013. gadā, kad notiks pašvaldību vēlēšanas.

Kā uzskata Pašvaldību savienības vecākais padomnieks Māris Pūķis, val-

dība nemaz nevarot likvidēt plānošanas reģionus, jo šīs struktūras nav veidojusi valdība, bet gan pašvaldības, lai nodrošinātu reģionālās attīstības plānošanu, kopīgi izstrādātu dokumentus un īstenotu reģionālus projektus.

Plānošanas reģionu uzturēšanas izdevumi šobrīd ir ap 700 000 latu gadā, bet piesaistītā nauda no Eiropas Savienības fondiem — pieci miljoni latu.

Par plānošanas reģionu likvidēšanu neiestājās neviens no Saeimas komisijas deputātiem. «Vienotības» deputāti Lolita Čigāne, Rasma Kārklīņa un Dzintars Ābiķis aicināja ierēdņus nodarboties ar svarīgākām lietām. Sergejs Dolgopolovs («Saskaņas centrs») aicināja pieņemt zināšanai divas lietas: Finanšu ministrijas atzinumu, ka plānošanas reģioni ir un ka par visām «kustībām», ko valdība izdara plānošanas reģionu sakarā, tai būtu jāziņo Saeimas komisijai. Tam piekrita visi deputāti, ieskaitot komisijas priekšsēdētāju Vitautu Staņu no ZZS.

«Nedrīkst skatīties tikai uz uzdevumiem, jāraugās uz to, kā tie sevi atpeln, — šogad plānošanas reģionu piesaistītā nauda ir pieci miljoni, nākamgad, cik zinu, tiks īstenoti projekti par desmit reizes lielāku summu,» apgalvo bijušais reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrs Edgars Zalāns (Tautas partija), kritizējot ieceru par plānošanas reģionu likvidēšanu: no lielajām pilsētām Ventspils un Liepājas, kuras daudz labāk gribētu ar valdību strādāt tieši.»

Ventspilij un Liepājai nevajag

«Sākotnējā ideja pārvērtusies par papildu birokrātisko slogu. Nedomāju, ka valsts ir tik bagāta, lai varētu atļauties 693 665 un 200 000 latu lielu finansējumu vidutāju organizācijas darbībai,» plānošanas reģionus kritizē Liepājas domes priekšsēdētājs Uldis Sesks. «Plānošanas reģionu institūcijas nav radījušas valsti reģionu attīstības līdzsvaru. Tās vairāk nodarbojas ar projektu vadību, nevis attīstības jautājumiem. Latvija ir tik maza valsts, lai tās attīstību plānotu vienoti un lai valsts darbotos vienoti.»

Ventspils domes priekšsēdētājs Aivars Lembergs apšaubu apgalvojumu, ka tikai Liepāja un Ventspils ir vienīgās pašvaldības, kas iestājas par plānošanas reģionu likvidēšanu. «Tas ir mākslīgi radīts pārvaldes subjekts, jo, piemēram, Kurzemē nekādas tautsaimniecības kopības nepastāv un arī citur tās nav daudz vairāk. Ziemeļkurzeme un Dienvidkurzeme nav saimnieciski integrētas,» komentē A. Lembergs. «Kas, piemēram, kopīgs Saldum ar Talsiem? Nekas. Saldum ir kopēja transporta, veselības sistēma, kultūras dzīve vispirms ar Liepāju un pēc tam ar Rīgu. Un nevajag baidīties ar pārrobežas un citiem projektiem! Ventspilij un citām Kurzemes pašvaldībām arī tādi ir, un mēs mierīgi varam tos projektus izstrādāt bez plānošanas reģionu starpniecības — un ne tikai savā starpā, bet arī ar Rīgu, Jelgavu, Jēkabpili... Un ar valdību mums tieši nav jāstrādā — pašvaldības izstrādā savus projektus.»

«Latvijas Avīze»

Ziemassvētkos dāvinās pašceptu maizīti

Iepriecināt savas ielas sētnieku vai pastnieku ar pašceptas maizes kukulīti, kurš, glīti iesaiņots, rada sirdī Ziemassvētku noskaņu — šāda iecere, gaidot svētkus, radusies Livānu biedrībai „Baltā māja”, informē Livānu novada sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle.

Maizītes cepēji būs paši vietējie iedzīvotāji Livānu pilsētā un piecos novada pagastos, kas brīvprātīgi iesaistījušies labdarības akcijā.

Savukārt izejvielas — miltus, rozīnes, riekstus, kā arī speciālās maizes krāsnīņas sagādās „Baltā māja” kopā ar Sorosa fondu Latvija. Katrā no pieciem pagastiem un pilsētā šobrīd tiek apzināti brīvprātīgie, organizētas tikšanās un pārdomāts, kas varētu būt maizītes saņēmēji. Šāda tikšanās 23. novembrī notika Livānos, kur par iecerēto iedzīvotājiem stāstīja „Baltās mājas” pārstāve Lolita Beča.

Kopumā Ziemassvētkos šādi plānots iepriecināt ap 300 Livānu novada iedzīvotāju. Cilvēki, kas vēlas iesaistīties maizītes cepšanā un būt noderīgi,

ir aicināti pieteikties „Baltajā mājā” pa telefonu 65381707.

Arī Lieldienās plānota kopīga rosīšanās — no atgriezumiem un auduma gabaliņiem iedzīvotāji šīs dažādas sadzīvē noderīgas lietas, jo projekta ietvaros tiks iegādāti gan diegi un adatas, gan šujmašīnas. Profesionāli palīdzēs apgūt šo šūšanas tehniku.

Savukārt vasarā — jūnijā — paredzēts projekta „Livānu novada iedzīvotāju iniciatīvas kopienas attīstībai” noslēgums, kura laikā tiks prezentēts paveiktais, notiks sporta diena un balle.

Mūrniece: piemaksas jāsaņem tiem, kuri strādā!

Lai nodrošinātu motivējošu atalgojuma sistēmu iekšlietu ministrijas padotības iestādēs, vienlaikus nepārkāpjot normatīvajos aktos noteiktos ierobežojumus, iekšlietu ministre Linda Mūrniece 24. novembrī, parakstīja rīkojumu, kurā stingri atrunāta kārtība, kādā veicamas piemaksas iekšlietu sistēmas darbiniekiem.

Linda Mūrniece norāda: „Lai arī mi-

nistrijas kopējais budžets ir jāsamazina par 3,2 miljoniem latu, vēlreiz gribu uzsvērt, ka šis samazinājums nekādā gadījumā neskars darbinieku atalgojumu dienestos. Turklāt esmu pārliecināta, ka piemaksas ir jāsaņem tiem darbiniekiem, kuri tās nopelnījuši ar savu darbu, nevis tiem, kuri ieņem vadošus amatus”.

Rīkojumā noteikts, ka nav atļauts plānot speciālas piemaksas amatpersonām, kuru tiešie dienesta pienākumi nav saistīti ar īpašu risku vai dienesta

specifiku. Piemēram, amatpersonām, kuras veic administratīvās vai atbalsta funkcijas.

Tāpat rīkojumā atrunāts, ka līdzekļus, kas ietaupīti, likvidējot vakantās amata vietas, atļauts izmantot speciālajam piemaksām tām amatpersonām, kuru dienesta pienākumi saistīti ar īpašu risku vai dienesta specifiku. Veikt piemaksas atļauts arī tiem darbiniekiem un amatpersonām, kurām palielinājies veicamo darbu apjoms, kas ir kvantitatīvi pierādāms.

Ar Eiropas līdzfinansējumu īstenos 12 ceļu projektus

Satiksmes ministrija 17. novembrī apstiprinājusi 12 projektus valsts 1. šķiras autoceļu rekonstrukcijai — grants seguma aizstāšanai ar asfaltu, informē Satiksmes ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Ilze Eida. To varēs veikt ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) līdzfinansējumu vairāk nekā 30 miljonu latu apmērā.

Projekti tiks īstenoti ERAF aktivitātes «Valsts 1. šķiras autoceļu maršruta sakārtošana» ietvaros. Pirmie projekti tiks uzsākti jau nākamajā gadā. Ministrijas pārstāve skaidro, ka minētās ERAF aktivitātes mērķis ir komfortabla un droša satiksme

autoceļu tīklā, asfaltējot grants seguma ceļus, kas nodrošina attīstības centru savienojumu ar valsts galvenajiem autoceļiem vai attīstības centru savstarpējo savienojumu, priekšroku dodot autoceļiem ar lielāku satiksmes intensitāti. Grantētos ceļus posmus plānots rekonstruēt virknē novadu — Dundagas, Rūjienas, Mazsalacas, Valkas, Alūksnes, Ropažu, Ogres, Jēkabpils, Aknīstes, Dobeles, Auces, Kārsavas, Preiļu un Līvānu.

Ministru kabineta noteikumi par aktivitātes īstenošanu nosaka, ka projektā maksimālais ERAF līdzfinansējuma apmērs var būt 85% no kopējām attiecināmajām darbu izmaksām. Tas nozīmē, ka valstij no savas puses jānodrošina vismaz 15% līdz-

finansējums no kopējām attiecināmajām izmaksām.

Iepriekšējā atlases kārtā šajā aktivitātē tika apstiprināti 35 projekti. Tajā skaitā bija arī projekts par ceļa Krāslava — Preiļi — Madona asfaltēšanu posmā no Preiļiem līdz Priekulei. Valsts akciju sabiedrības «Latvijas Valsts ceļi» Latgales reģiona Preiļu nodaļas vadītājs Raitis Griķis skaidro, ka Satiksmes ministrijā jaunapstiprinātais projekts attiecas uz to pašu ceļu Preiļu un Līvānu novada teritorijā.

Pēc apmēram gadu ilgas rekonstrukcijas šoruden uzklāts jauns asfalts minētā ceļa posmā no Preiļiem līdz Priekulei. Nesen pārakstīts arī akts par darbu pabeigšanu. Tas nozīmē, ka realizēti projektā paredzētie

uzdevumi, taču ekspluatācijā objekts tiks nodots pēc tam, kad būs savākti visi atbilstošie institūciju (Latvenergo, Lattelecom, pašvaldības u.c.) atzinumi, ka visi tehniskie noteikumi un prasības ceļa būves gaitā ievērotas. R.Griķis stāsta, ka pašlaik tiek veiktas dažādas kvalitātes pārbaudes, tiek ņemti izmantoto materiālu paraugi un tā tālāk. Šādas kvalitātes pārbaudes ir ierasta lieta un nav saistītas ar pēdējā laikā izskanējušo informāciju, ka vairākās Latvijas vietās par Eiropas naudu veiktā ceļu rekonstrukcija bijusi brāķis. To paredz vairāki normatīvie akti. Valsts ceļu speciālists prognozē, ka ceļa kvalitāte līdz Priekulei būs laba un nekādas kļūmes neatklāsies, jo būvdar-

biem visu laiku līdz sekojuši būvuzraugi. Atbilstoši līguma nosacījumiem ceļa posmam būvnieki devuši triju gadu garantiju.

Turpmākajos gados turpināsies būvdarbi aptuveni 8,5 kilometrus garā posmā no Priekulei līdz Rudzātiem Madonas virzienā. R.Griķis informē, ka pašlaik notiek projektēšanas darbi, tiek izstrādāts tehniskais projekts, ko veic uzņēmums no Rīgas SIA «Ceļu projekts». Jau šoziem visai dokumentācijai jābūt gatavai. Par to, vai ERAF aktivitātes īstenošanai no valsts puses līdzekļi būs pieejami jau nākamgad, no Satiksmes ministrijas lēmuma nav skaidrs. Pagaidām šī un citu projektu izmaksas nojausamas tikai aptuveni, konkrētāk būs zināms pēc tehnisko projektu izstrādes.

PREIĻU NOVADĀ

Pašvaldības policija ne tikai soda, bet arī palīdz

2008. gada 1. martā Preiļu novadā tika izveidota Pašvaldības policija. Vissarežģītākais un grūtākais bijis pirmais darba gads. Vispirms katram darbiniekam bija jāieņem jaunā amata, visiem kopā jāizveido komanda kopīgam darbam, bet iedzīvotājiem bija jāpierod, ka novadā darbosies jauna institūcija, kas palīdzēs risināt tās kompetencē esošos jautājumus, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Maija Paegle.

Par to, ka pašvaldības policijas darbinieki ir aktīvi un strādā, liecina daudzi pateiktie paldies un arī ne mazums nīgru vārdu darbinieku adresē, jo par sabiedriskās kārtības pārkāpumiem tiek sastādīti administratīvie protokoli un uzlikti naudas sodi, kas parasti neapmierina pārkāpumu vaininiekus.

Cilvēki pierod pie kontroles

Pašvaldības policijas priekšnieks Juris Želvis pastāstīja, ka

vislielākais administratīvo protokolu skaits — 672 — ir bijis 2008. gadā. Gadu vēlāk tie samazinājušies līdz 419, bet šogad līdz 1. novembrim par dažādiem pārkāpumiem sastādīti 347 administratīvie protokoli. Iespējams, daļa iedzīvotāju ir sapratusi, ka sabiedriskās kārtības normas tomēr ir jāievēro. Sākumā visvairāk pārkāpumu ir bijis sakarā ar ceļu satiksmes noteikumu pārkāpšanu. Tagad pārsvarā nākas saukt pie atbildības cilvēkus par alkoholisko dzērienu lietošanu neaizliegtās vietās un par pārkāpumiem, kuros iesaistīts alkohols.

Laika gaitā iedzīvotāji pierod, ka pašvaldības policija ne tikai sastāda protokolus un uzliek naudas sodus, bet policijas darbinieki ir tie cilvēki, kuriem var uzticēties, zvanīt un rakstīt iesniegumus ne tikai tad, kad jau ir noticis pārkāpums, bet arī tādos gadījumos, kad nepieciešams nepieļaut kādu nodarījumu sabiedrības drošībai vai sabiedriskajai kārtībai.

2008. gadā pašvaldības policijā tika saņemti 146 telefona zvani, 2009. gadā darbinieki atbildēja uz 300 telefona zvaniem, šogad jau zvanījušas gandrīz 400 personas

ar lūgumiem palīdzēt un apturēt vai novērst nekārtības. Pieaudzis arī iesniegumu skaits. Ja iepriekšējā gadā tika izskatīti 88 iesniegumi, tad šogad to jau ir gandrīz 150.

Izvizina dzērājus un samierina ķildniekus

Kādas ir lielākās problēmas, ar kurām saskaras pašvaldības policija? Kā stāsta Juris Želvis, ne vienmēr cietušajai personai ir iespējams palīdzēt pilnā mērā, jo daudz ir ierēibušu likumpārkāpēju, kuri bieži sabiedriskās vietās uzvedas neadekvāti. Rikojoties saskaņā ar likumu, ierēbušie likumpārkāpēji jānogādā mājās vai jāievieto islaicīgās aizturēšanas izolatorā. Tā kā Preiļu policijas iecirkņi jau gadu nedarbojas islaicīgās aizturēšanas izolatoros, daudzos gadījumos likumpārkāpēja aizvešana mājās ir tikai pakalpojums pašam vainīgajam, bet neatrisina radušos problēmu.

Bieži notiek arī ģimeņu skandāli, kad vainīgās personas būtu uz laiku jāizolē no sabiedrības. Tā kā tas nav iespējams, policijas darbinieki parasti veic pārrunas izsaukuma vietā, mie-

rina konfliktā iesaistītās puses un sniedz padomus, kā rīkoties tālāk.

Stājoties spēkā jaunajiem pašvaldības saistošajiem noteikumiem par administratīvo atbildību, ir kļuvis sarežģītāk personai saukt arī pie administratīvās atbildības, jo šajos noteikumos saskaņā ar Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas labojumiem ir svītroti daudzi punkti, kuri bija iepriekšējos noteikumos. Protams, likumpārkāpējs bez soda nepaliek, tas ir paredzēts citos valstī izdotajos normatīvajos aktos, bet tagad to izdarīt ir sarežģītāk un process ir laikietilpīgāks. Līdz ar to pašvaldības administratīvajā komisijā izskatāmo lietu kļūst mazāk, bet pieaug pašvaldības policijas darbs, un lietas tālākai skatīšanai tiek nodotas tiesai.

Ikdienā pašvaldības policija strādā kopā ar vairākām citām iestādēm, veicot kopīgus reidus. Veiksmīga sadarbība ir ar Preiļu novada bāriņtiesu, sociālo dienestu, pāris reizes nedēļā kopā ar dzīvokļu speciālistu tiek apmeklēti sociālie dzīvokļi, bieži jāstrādā roku rokā ar Valsts policiju un Valsts ieņēmumu dienestu.

Jāsaka, ka manāmi ir mazi-

nājušies pārkāpumi, ko izdara nepilngadīgie un jaunieši sabiedriskās vietās, bet toties ir palielinājies pārkāpumu skaits, par kuriem ziņo skolas. To var izskaidrot ar to, ka sakarā ar ekonomiski grūto situāciju valstī ir mazinājusies nafts pasākumu apmeklētība pilsētas bāros un kafējnicās. Bieži viesi pašvaldības policija ir skolās, kur skolēniem tiek stāstīts par administratīvo atbildību un par sekām, kas iestājas, ja netiek ievēroti noteikumi.

Kā rāda pagājušais gads, pašvaldības policija sadarbībā ar citām institūcijām ir veikusi reidus arī novada ūdenstilpnēs, kontrolējot maksķerēšanas noteikumu ievērošanu, ir piedalījies arī sliktstošu cilvēku glābšanā. Regulāri tiek nodrošināta kārtība publiskajos un sporta pasākumos novadā.

Cienījamie preiļieši, ja redzat, ka sabiedriskās kārtības uzturēšanai vajadzīga speciālistu palīdzība, zvaniet vai rakstiet!

Atgādinām, ka pašvaldības policijas darba laiki ir no 9.00 — 24.00 pirmdienās, otrdienās, trešdienās un ceturtdienās un no 9.00 — 3.00 piektdienās un sestdienās, tālrunis 65307330.

Preiļu 1. pamatskolas skolēni “Zinātnes festivālā” Daugavpils Universitātē

Kā katru gadu, arī šogad 11. novembrī Preiļu 1. pamatskolas 8.-9. klašu skolēni devās izzināt un atklāt ko jaunu uz “Zinātnes festivālu” Daugavpils Universitātē, stāsta Preiļu 1. pamatskolas fizikas skolotāja Laila Vibornā.

Visaizraujošāk bija darboties Zinātnes pilsētiņā “Tehnannas pagrabī”. Tur atradās ļoti daudz visdažādāko pārsteigumu. Bija brīnumu galdiņš ar dažādiem atjautības un apķērības elementiem, un nācās krietni vien palauzīt galvas, lai uzminētu, kā vienu vai otru uzdevumu ar “āķi” var veikt. Lai atrisinātu dažus no tiem, bija jāatceras fizikas likumi un tie jāpielieto.

Kā eksponāti un fizikas likumu pārbaudes rīki stāvēja krēsli ar daudzām naglām sēdekļa vietā. Likās briesmīgi uz tiem apsēsties, bet, tā kā spiediens parasti sadalās uz visām naglām, tad izrādījās, ka sēdēt var arī tā.

Daudz interesanta uzzinājām lekcijā par

parazītiem, kas mīt dzīvniekos, par to, kā ar tiem sadzīvot un cīnīties.

Skolēni varēja apskatīt 3 dimensiju tāfeli un uzzināt, ko tā spēj veikt. Visi pasaules priekšmeti atrodas telpā, bet, lai to ieraudzītu, būtiski ir trenēt acis un citas maņas telpiskajā izpratnē. Lai trenētu telpisko izpratni, savukārt ir nepieciešama vieta un lieta, kur un kā to iepazīt.

Interesentiem tika dota iespēja pavigrināties programmēšanā un izveidot kādu nelielu piemēru, lai redzētu, kā tas viss notiek. Piemēram, kā dators pēc sastādītas programmas zīmē ģeometriskas figūras.

Skolēni redzēja dažādus demonstrējumus un pabija vairākās darbnīcās — “Kas vulkānam vēderā”, “Lietu otrā dzīve”, “Mašīnas — roboti”.

● “Zinātnes festivālā” Daugavpils Universitātē pamatskolniekiem nācās atsaukt atmiņā zināšanas, kas iegūtas fizikas stundās.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

AGLONAS NOVADĀ

Parakstīts līgums par pierobežas pašvaldību sadarbību

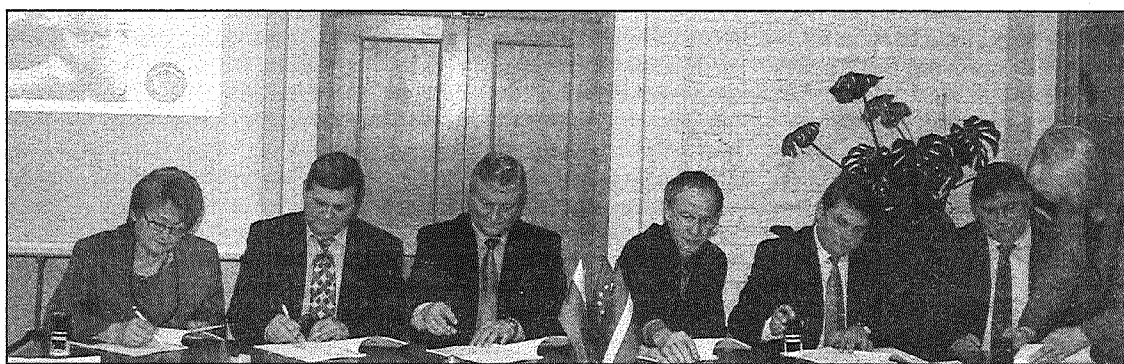
Aglonas novada domes priekšsēdētājs Igors Rešenko kopā ar citu iesaistīto pašvaldību vadītājiem 15. novembrī parakstījis līgumu par projekta LLIII-166 «Animalterapijas izmantošana Latvijas — Lietuvas pierobežas pašvaldību sociālās vides stiprināšanai» (Cured by animals) īstenošanu, informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Aglonas novada pašvaldība šī projekta ietvaros ir paredzējusi kosmētiski izremontēt vienu telpu Priezmalas pamatskolā. Tikš iegādāts aprīkojums, kas paredzēts ģimeņu atbalstam. Šādā veidā tiks tērēta daļa no Eiro-

reģiona «Ezeru zeme» izstrādātā projekta «Cured by animals» kopējā budžeta, kas ir 214 677 eiro. Aglonas pašvaldības daļa šajā summā ir 10 229 eiro.

Pašvaldības pārstāve stāsta, ka projekta mērķis ir stiprināt 16 Latvijas un Lietuvas pierobežas pašvaldību sociālo vidi, veicināt terapijas ar dzīvnieku izmantošanu attīstību, kā arī uzlabot sociālo infrastruktūru, palielināt bērnu un jauniešu ar īpašām vajadzībām (arī no riska grupām) dzīves vides kvalitāti. Projekta ietvaros tiks popularizēti terapijas papildu efekti, izmantojot dzīvnieku palīdzību.

Projekta ietvaros partneri no abām kaimiņu valstīm veiks sociālās infrastruktūras sakārtošanu, kā arī tiks sarīkots seminārs sociālajiem darbiniekiem, vasaras nometnes bērniem, semināri bēr-

● Latvijas un Lietuvas kopīgā projekta «Animalterapijas izmantošana Latvijas — Lietuvas pierobežas pašvaldību sociālās vides stiprināšanai» parakstīšanas brīdis.

nu ar īpašām vajadzībām vecākiem, praktizējošiem ārstiem. Plānotas terapijas nodarbības ar trušiem, suņiem, zirgiem un pat delfīniem. Projekta noslēgumā nākamā gada nogalē paredzēts organizēt labdarības akciju un Ziemassvētku pasākumu.

Kopumā projektā ir iesaistītas 11 pašvaldības no Latvijas — Krāslavas, Ludzas novads, Rēzeknes pilsēta, Rēzeknes novads, Viļānu novads, Riebiņu novads, Preiļu novads, Aglonas novads, Krāslavas novads, Daugavpils novads un Ilūkstes no-

vads. Četri projekta partneri ir no Lietuvas — Visaginas bērnu atbalsta centrs, Didžiāsalis ģimenes sociālā atbalsta centrs Ignalinas rajonā, Utenas bērnu sociālā atbalsta centrs un Anikšču rajona pašvaldība.

Gadskārtējā balva — skolotājam

Aizvadīto valsts svētku emocionālākais brīdis novadā bija gadskārtējās balvas — naudas prēmijas — pasniegšana. Ar novada domes 15. novembra lēmumu balva tika piešķirta un svētkos pasniegta Aglonas vidusskolas skolotājai Monikai Pušņakovai, informē Aglonas novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Zane Ločmele.

Latviešu valodas skolotāja Monika Pušņakova 37 gadus veltījusi Aglonas jaunās paaudzes izglītošanai un pilnveidošanai. Viņas izlolots un pēdējos piecus gadus tiek rīkots arī Latgales skolēnu jaunrades literāro darbu konkurss, kas veltīts dzejniecei Neaizmirstulei. Ierasts, ka pašvaldība prēmiju piešķir personām, kuras sniegušas nozīmīgu ieguldījumu novada attīstībā, tā kultūrmantojuma apzināšanā, ar panākumiem strādājušas Aglonas novadā, veicinājušas novada izaugsmi, iedzīvotāju labklājības nodrošināšanu. Turpinot tradīciju, kas aizsāka jau pirms astoņiem gadiem, šogad novada iedzīvotāji līdz 4. novembrim izteica savu viedokli par cilvēkiem, kuri būtu pelnījuši saņemt gada balvu. Novada domes kanceleja tika saņemti 13 iesniegumi.

Pasākumā tika sumināti arī ideju konkursa par Aglonas novada ģerboņa skiču izveidi uzvarētāji, kas tika noteikti, pamatojoties uz konkursa par Aglonas novada ģerboņa skiču izveides nolikumu, sabiedrības izteikto vērtējumu un vērtēšanas komisijas rezultātiem. Pirmā vieta piešķirta Artjomam Mahļinam, otrā vieta — Marijai Ņeugodņikovai, trešā — Vijai Kovaļkovai.

Skolniece no Aglonas ciemojās pie Sala tēta Krievijā

● Aglonas internātvīdusskolas 11. klases audzēkne Natālija Mickeviča (attēlā redzama baltā cepurītē līdzās Sala tētim) no tālās Veļikij Ustjugas atvedusi milzumu neaizmirstamu iespaidu.

Ziemassvētku un Jaungada tuvums jau jūtams. Santa Klauss no Lapzemes aizvadītajās brīvdienās bija ieradies Rīgā. Mūsu pašu vietējais Ziemassvētku vecītis laikam vēl kaut kur meža biežoknā gādā dāvanas bērniem. Bet Aglonas internātvīdusskolas 11. klases audzēkne Natālija Mickeviča jau viesojusies Krievijā pie Sala tēta, kurš mīt savā rezidencē tālajā pilsētā Veļikij Ustjug. Par to, ka šis brauciens meiteņai bijis kā balva par uzvaru krievu valodas konkursā, «Novadnieks» uzzināja no elektroniskajā pastā saņemtās Aglonas skolnieces vēstules.

«Šī gada 14. janvārī, tieši manā dzimšanas dienā, kad atbraucu no skolas, piezvanīja krievu valodas skolotāja Valentīna Krīvāne un pavēstīja, ka esmu uzvarējusi krievu valodas konkursā, kurā piedalījos ar savu domrakstu par Otrā Pasaules kara veterāniem. Konkursa rīkotāji mani aicināja braukt uz Krievijas pilsētu Veļikij Ustjug pie

Sala tēta. Protams, ka es ne mirkli neaizdomājos un piekritu. Tā man bija vislabākā dzimšanas dienas dāvana.

Šo braucienu gaidīju gandrīz gadu. Beidzot pienāca 16. novembris, un mēs jau braucām. No Latvijas uz Krieviju devās 30 skolēni no dažādām skolām. Bet no visas pasaules 500 bērni šajā dienā atbrauca cīemos pie Sala tēta uz Veļikij Ustjug. Šo braucienu visiem apmaksāja «Maskavas Nams» un Maskavas pilsētas dome.

Līdz Maskavai braucām ar autobusu. Tur mūs jau sagaidīja Sala tēta orķestris. Tālāk — ar vilcienu uz viņa mītni Veļikij Ustjug. Kad ieradāmies Sala tēta dzimtajā pilsētā, mūs sagaidīja gidi Natālija un Aleksandrs. Viņi mūsu grupai no Latvijas deva nosaukumu «Sniegpārslīpas». Rīts sākās ar ekskursiju pa pilsētu. Apmeklējām arī Sala tēta pasta nodaļu. Tur redzējām ĻOTI ĻOTI daudz bērnu vēstulu, kuras sakārtotas īpašos plauktos.

Beidzot pienāca laiks, kad devāmies

tikties arī ar Sala tēti. Ienākot pa viņa muižas lielajiem vārtiem, jutāmies kā pasakā, jo ciemos bija ieradusies dažādi pasaku tēli no visas pasaules. Latviju pārstāvēja Lāčplēsis un Laimdota.

Viens no Sala tēta palīgiem mums izrādīja Ziemas burvja pili. Tur mēs pasniedzām Sala tētim dāvanas. Es pasniedzu Aglonas maizi, citi bērni — «Laimas» konfektes, dziesmas un zīmētos apsveikumus.

Dienas pagāja ļoti ātri un interesanti. Doties atpakaļ uz vilcienu pavisam negribējās, jo bija skumji šķirties no mūsu jautrajiem, atraktīvajiem gidiem un fantastiskās pilsētiņas. Braucot mājās, visi kopā dziedājām, spēlējām galda spēles. Patiešām bija jautri, jo visi bijām sadraudzējušies. Maskavā vēl paspējām aplūkot naksnīgo Sarkano laukumu.

20. novembrī jau biju mājās. Jutos patīkami nogurusi, bet ar fantastiskām atmiņām par Sala tēta mītni tur — tālajā Krievijas pilsētā Veļikij Ustjug.»

VĀRKAVAS NOVADĀ

Rimicānos atklāta pakalpojumu telpa

Vārkavas novada Rimicānos, pagasta pārvaldes ēkā, atklāta pakalpojumu telpa «Vajadzīgas lietas». Tajā novada iedzīvotāji varēs saņemt dažādus maksas pakalpojumus. «Vajadzīgas lietas» ir biedrības «Dzintars 2007», Rožkalnu pagasta pārvaldes un Vārkavas novada domes sadarbības rezultāts. Pavasarī ideju par pašpalīdzības istabu biedrība bija pieteikusi Nīderlandes KNHM fonda un Vārkavas novada domes projektu konkursam. Pašvaldība

solīja šo ideju īstenot ārpus konkursa, jo šajā gadījumā būtiskāks bija organizatoriskais, ne finansiālais veikums, jo telpas remonts neprasa milzīgus ieguldījumus. Tajā nomainīja divus logus, nokrāsoja griestus, grīdu, sienas aplīmēja ar tapetēm. Ar šiem darbiem veiksmīgi tika galā divi simtlatu stipendiāti — Antons Augšpūls un Jānis Lopatjuks. Telpas iekārtošanai netika tērēts neviens lats. Lustras uz to pārceļoja no Rožkalnu bibliotēkas, kur pēc tās

paplašināšanas un pārbūves kļuva liekas. Trimo spoguļi telpai dāvāja pagasta pārvaldes vadītāja Anita Ruča, šujmašīna aizgūta no bijušās Rimicānu pamatskolas, bet Vārkavas novada domes priekšsēdētāja Antra Vilcāne personīgi uzdāvināja logu aizkarus.

Pakalpojumu telpā «Vajadzīgas lietas» otrdienās darbosies profesionāla šuvēja, kuras vadībā varēs šūt jaunus tērpus, kaut ko pāršūt vai pielabot, apgūt šūšanas pamatus. Trešdienās savus

pakalpojumus piedāvās friziere no Livāniem. Ceturtdienās gan nekāda samaksa netiks ņemta, jo šajā telpā pieņems novada sociālais darbinieks. Savukārt piektdienās te konsultēs un palīdzēs medmāsa. Ja būs pieprasījums pēc klasiskās masāžas, arī to varēs noorganizēt, solīja Maija Praņevska.

Jācer, ka jaunie pakalpojumi novada iedzīvotāju vidū gūs tik-

pat lielu popularitāti kā esošie, atzīst Maija Praņevska. Maznodrošinātās personas, samaksājot 50 santīmus par vienu mazgāšanas reizi, var izmantot veļas automātu. Tas ir pastāvīgi noslogots.

Savukārt pagrabstāvā jau otro gadu ir pieejama duša. Tā paredzēta gan ēkas kurinātājiem, gan iedzīvotājiem.

Lappusi sagatavoja L.Kirillova un L.Rancāne

Līvānu «vanadzīņš» atjaunotā veidolā

● Ar uzņēmēja Ziedoņa Zepa atbalstu novada ģerbonis tika piestiprināts pie Līvānu novada domes ēkas.

Valsts svētku nedēļā pie Līvānu novada domes tika piestiprināts jaunais, LR Heraldikas komisijas apstiprinātais Līvānu novada ģerbonis, kas turpmāk rotās novada administratīvo centru.

Saskaņā ar normatīvajiem aktiem novadiem jāizstrādā jauni ģerboņi, kas simbolizē apvienotās teritorijas pēc administratīvās

reformas. Līvānu novadā savs ģerbonis jau bija Līvānu pilsētai un Jersikas pagastam (tos arī turpmāk varēs lietot šajās teritorijās).

Novada iedzīvotāji mājaslapā www.livani.lv puda viedokli, ka būtiskas izmaiņas novada ģerbonī, salīdzinot ar pilsētas ģerboni, nevajadzētu veikt. Heraldikas komisijā ir saskaņots un novada domē apstiprināts Līvānu novada ģerbonis, kurā pavisam

vērotājs pat nepamanis atšķirību — apkārt pa perimetru iestrādātu sudraba pavediena apmali. Tā arī ir galvenā atšķirība starp pilsētas un novada ģerboni.

Novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle informēja, ka pašvaldības vadība izteica pateicību novada uzņēmējam Ziedonim Zepam, kas bez atlīdzības piešķīra autopacelāju ģerboņa montāžas darbiem.

«Paspārne» klūs par modernu jauniešu atpūtas vietu

Latvijas — Šveices programmas Līvānu novada domei izdevies piesaistīt finansējumu daudzfunkcionāla jaunatnes iniciatīvu centra izveidei Līvānos, Lāčplēša ielā 28, — ēkā, kura vietējiem jauniešiem līdz šim bija pazīstama ar nosaukumu «Paspārne», informēja Līvānu novada domes sabiedrisko attiecību speciāliste Ginta Kraukle.

Lielākie ieguvēji no šī projekta ieviešanas būs novada jaunieši, kuriem līdz ar to tiks dotas lielas iespējas lietderīgi un neformālā gaisotnē pavadīt brīvo laiku modernās telpās.

Pašlaik ēka, lai gan tā tiek izmantota sportiskajām aktivitātēm, ir sliktā stāvoklī, daudzas

telpas nav remontētas, tās ir pārāk šauras. Pārūves laikā ēkai taps uzcelts arī otrs stāvs. Līdz ar to mājas kopējā platība sasnies 28 330 kvadrātmetrus. Lai jauniešus motivētu pašiem plānot un īstenot interesantas izklaides, lietderīgi pavadot brīvo laiku, ēkā būs pieejamas gan biroja un semināru telpas, gan jauniešu informācijas centrs, gan treniņu un sporta, gan arī atpūtas telpa ar mūzikas aparāturu, tāpat virtuve, jauniešu hostelis (neliela viesnīca), mansarda daļa. To visu pieprasa finansētāji, tāpēc arī centra nosaukumā ir vārds — daudzfunkcionāls.

Ēka Lāčplēša ielā 28 projekta realizācijai izvēlēta tādēļ, ka tā atrodas pilsētas centrālajā daļā, blīvi apdzīvotā dzīvojamā māju mikrorajonā, kur mitinās daudz jauniešu. Šajās telpās arī līdz šim

darbojās dažādas sporta un jaunatnes iniciatīvas grupas.

Ideju par šāda centra nepieciešamību izteikuši arī novada iedzīvotāji, tādēļ finansējuma avotu ēkas remontam dome meklēja jau sen. Sīvā konkurencē Latvijas — Šveices programmas finansējumu Latgalē piešķīra tikai diviem projektiem, tostarp Līvānu projektam. Iecere ir saņēmusi arī vienbalsīgu Līvānu novada domes atbalstu.

Maksimālais finansējuma apjoms, ko iespējams iegūt no programmas, ir 72 156 lati. Pašvaldība gatava nodrošināt vēl papildus 27 844 latus centra izveidei. 2011. gada janvārī tiks izsludināts iepirkums par centra rekonstrukcijai nepieciešamā tehniskā projekta izstrādi, pašu centra pārbūvi plānots veikt 2012. gada otrajā un trešajā ceturksnī.

Piedalās akcijā «Enģeļi pār Latviju»

Atsaucoties *Ziedot.lv* vadītājas Rūtas Dimantas un akcijas «Enģeļi pār Latviju» vadītājas Katrīnas Pasternakas aicinājumam Līvānu novada skolās taps enģeļi — gatavoti no māla, koka vai cita materiāla, — adīti, zīmēti, tamborēti, šūti vai veidoti citā tehnikā. Skolas tiek aicinātas veidot arī Enģeļu egles,

kas rotātas ar bērnu darinātajiem enģeļiem. Lielā novada Enģeļu egle taps laukumā pie Līvānu novada kultūras centra, tās iedegšana paredzēta 12. decembrī.

Līvānu novada bērnu veidotos enģeļus izstādē «Enģeļi pār Līvānu novadu» novada kultūras centrā varēs aplūkot no 11. decembra. Telekompānija LNT kā

akcijas organizatori ir apņēmušies parādīt Latvijas novadu Enģeļu egles LNT kanālā.

Tā kā nākamajā gadā Līvāniem apritēs 85. dzimšanas diena, savukārt kopš Līvānu kā nocietinātas apmetnes pieminēšanas vēstures dokumentos 1289. gadā aprit 722. gads, gadu mijas rotājumi tiks izvietoti arī citviet pilsētā.

Novada uzņēmēju stipendijas piešķirtas 14 jauniešiem

Valsts proklamēšanas gadadienas svinīgajā sarīkojumā Līvānos 14 novada jauniešiem, kas studē augstskolās, tika pasniegti vietējo uzņēmēju piešķirtās stipendijas apliecinājumi šim mācību gadam.

Jau sesto gadu Līvānu uzņēmēji ziedo līdzekļus novada jauniešu, kuri studē augstskolās, atbalstam. To saņemšanai šogad pieteicās rekordskaitis — 23 jaunieši, jo sakarā ar to, ka krīze skārusi daudzas ģimenes, ceļš uz izglītību jaunajiem ļaudīm ir ļoti smags. Studentu iesniegtie dokumenti tika izvērtēti Līvānu novada mācību stipendijas komisijas sēdē. Uzņēmēji Daumants Pfafrods, kas stipendijām šogad ziedoja 8000 latus, Pēteris Romanovskis (ziedoja 3500 latus) un Edgars Pigoznis (ziedoja 1000 latus), rūpīgi iepazīs ar studentu pieteikumiem, sekmju izrakstiem, informāciju par katru jaunieša ģimenes materiālo situāciju. Stipendijas piešķiršanu noteica arī izvēlēta studiju programma, jo uzņēmēji bija gatavi atbalstīt tās jomas, kas varētu dot ieguldījumu tautsaimniecībā, kas ar savām prāta spējām spētu radīt jaunus pelnošus uzņēmumus. Arī tas, ka jaunieši spēj izrauties no bezcerības, kādā audzis, iegūt labu izglītību un kļūt par krietnu

cilvēku, ir liels sasniegums, uzskata uzņēmēji. Vidējā atzīme ne vienmēr bija noteicošā, piešķirot stipendiju. Īpaši eksaktajās jomās studēt nav viegli, un iegūtais sešinieks nereti ir vērtīgāks par privātaugstskolā saņemto devītnieku, uzskata uzņēmēji. Tomēr latīņa nolaista netiks, un turpmākajos gados stipendiātu skaits varētu būt mazāks, bet atlase — stingrāka.

Stipendija nav jāatmaksā tiem jauniešiem, kas pēc studiju beigšanas vismaz trīs gadus strādās Līvānu novadā. Pārējie pēc studiju beigšanas piecu gadu laikā pakāpeniski atmaksās saņemto summu.

Šogad Līvānu uzņēmēju stipendijas piešķirtas Sintijai Gabrānei (studē politikas zinātnei), Aijai Ancānei (mūzikas skolotāja), Martai Kalvītei (optometrija), Everitai Skrūzmanei (inženiere pārtikas un dzērienu tehnoloģijā), Edijam Ustānam (medicīna), Zanei Upeslācei (telekomunikācijas), Madarai Rudzātei (pediatrija), Ilzei Naglei (vācu filoloģija), Renātei Grandānei (vadības zinības ar tūrisma un viesnīcu novirzienu), Jānim Zundānam (lauksaimniecības inženierzinātne), Gatim Plocīnam (kokapstrādes inženieris), Oskaran Pinupam (ķīmijas inženieris), Kasparam Driksnim (farmācija), Mārtiņam Čingulin (elektronika un komunikācijas).

Dzīvokļos uzstādīs modernus ūdens skaitītājus

Līvānu novada dome iesaistījusi Latvijas — Lietuvas pārrobežu sadarbības projektā «Inovātie E-pakalpojumi ūdens apgādes vadībai». («E-Water»).

To realizējot, Dubnas labā krasta daudzdzīvokļu māju dzīvokļos tiks uzstādīti moderni ūdens skaitītāji, kuru rādījumus varēs nolasīt no attāluma. Iedzīvotājiem par šiem skaitītājiem nebūs jāmaksā.

Plānotais projekta īstenošanas laiks ir 18 mēneši. Domes izpilddirektors Uldis Skreivers stāsta, ka šajā laikā Līvānos paredzēts uzstādīt jaunā parauga ūdens skaitītājus un elektroniskās nolasīšanas raidītājblokus aptuveni vienā trešdaļā no dzīvokļiem, kā arī aparāturu un programmatūru

šo datu nolasīšanai un apstrādei. Projekta realizācijas rezultātā ūdens patērētājiem vairs nevajadzēs maksāt aptuvenu summu, bet gan precīzi tikai par to ūdens daudzumu, ko mājāsaimniecība tiešām ir patērējusi. Visi dati būs redzami ne tikai patērētājam, bet arī SIA «Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība». Turpmāk ūdens skaitītāju rādījumi pa bezvadu tīklu tiks nosūtīti uz datu apstrādes serveri un rādījumi tiks iekļauti attiecīgā klienta rēķinā. Jaunā sistēma ļaus arī operatīvāk konstatēt un līdz ar to arī ātrāk novērst avārijas ūdens apgādes sistēmā un ūdens zudumus.

Šī projekta vadošais partneris ir Krāslavas novada dome, Utenas rajona padome Lietuvā, Līvānu novada dome, kā arī Latvijas gāzes un ūdens lietotāju asociācija.

Šogad būs zeķu egle

Latgales mākslas un amatniecības centrs ik gadus ziemas saulgriežos pārsteidz ar neparasti rotātu egli. Zaļās meža skaistules uz svētku laiku tapušas ietērptas gan siltu, krāsainu, adītu vilnas cimdu, gan puzuru, gan pašdarinātu sniegpārslu, kā arī citās rotās. Šogad centra darbinieki vērsas pie novada rokdarbniecēm — adītājām un aicina eglei pagādāt siltas zeķes.

Kā informē centra vadītāja Ilze Griezāne, līdz pat 7. decembrim Latgales mākslas un amatniecības centrā var iesniegt pašu adītās zeķes, lai kopīgi rotātājā eglē tās iepriecinātu ar saviem daudzkrāsainajiem rakstiem. Centra darbinieces, pilsētas viesi un novada iedzīvotāji jau iepriekšējos gados pārliecinājušies, ka no dabiskiem materiāliem tapušas, pašu gatavotas lietas Ziemassvētku eglei, kas parasti tiek novietota centra ekspozīcijā zālē, ir visskaistākās.

Ar ziediem, sauli un mīlestību

Novembra novakares tumsu caurvij baltu sniegpārslu virpulī, telpu ar vasaras aromātu piepilda meža zemeņu tēja. Preiļu novada dzimtsarakstu nodaļas vadītāja ANITA LOGINOVA noņem savu amata piederības zīmi — Latvijas Republikas ģerboni. Ar māksliniecisku pieeju veidots, tas atgādina gandrīz vai rotas lietu. Ģerboņa kēdīte sastāv no astoņiem gareniskiem posmiem, kuri pēc formas un krāsām līdzinās Latvijas karogam. Ari vadītājas tērps pieskaņots — tumšsarkanu ķiršu tonī. Nupat kā Anita Loginova likumīgā laulībā, cerams uz mūžu, ir savienojusi divus mīlošus cilvēkus. Šoreiz bez kupla kāzinieku pulciņa, tikai ar pāris lieciniekiem, bet viņas apsveikuma un vēlējuma vārdi jaunajam pārim ir izskanējuši tikpat izjusti kā visiem citiem.

Laimīgais pulciņš, savas mīlestības gaismā sildoties, izzuda vakara tumsā, pat nenojaušot, ka šajā datumā, 25. novembrī, Anitai Loginovai bija nozīmīga darba jubileja — 40 gadi aizvadīti darbā dzimtsarakstu nodaļā. Tiesa, laika gaitā šai iestādei bijuši dažādi citi nosaukumi.

Pie skaitīkliem nepatika

Kad paskatos fotogrāfijā, kas tapusi manā pirmajā darba dienā toreizējā zagšā (padomju laikā tā saīsināti, atvasinot no krieviskā nosaukuma, dēvēja civilstāvokļa aktu reģistrācijas nodaļas) kopā ar toreizējo vadītāju, redzu, ka arī aiz loga ir sniegs, un ir tāda pati balta ziema kā šodien, stāsta Anita. Arī todien, pirms 40 gadiem, notikusi laulību reģistrācija. Savā pirmajā dienā viņa tikai vērojusi, kā viss rit. Jau pēc trim dienām notikusi ceremonija ar daudziem viesiem. Anitai vajadzēja lasīt dzeju. Jaunajai meitenei patika dzeja, viņa zināja daudzus dzejoļus, sevišķi par mīlestību. Un dzeja pavadījusi visu mūžu. Arī tagad viņai tuvas daudzu dzejnieku liriskās vārsmas par cilvēkiem, par jūtām, kas viņus sien un vieno, par dzīves ceļiem un necējiem.

Pirmā darba pieredze pēc Preiļu vidusskolas beigšanas Anitai veidojās gan citā vietā — apdrošināšanas inspekcijā. Šī iestāde, tāpat kā zagss un Preiļu izpildkomiteja (pilsētas vadošā iestāde), atradās vienā ēkā Raiņa bulvārī, vietā, kur tagad Valsts ieņēmumu dienesta iestāde. Zagša vadītāja bija ievērojusi gaismataino, simpātisko meiteni un uzaicināja strādāt savā iestādē, kur pa darbinieces bērna kopšnas atvaļinājuma laiku bija atbrīvojusies lietvedes vieta. Grāmatvedības lietas Anitu nesaistīja, skaitīt neesot patīcis, skaitīkli biedējuši, tāpēc viņa labprāt piekrita uzaicinājumam. Pārkāpjot jaunās darba vietas sliksnim, pirmais, ko ieraudzījusi, gan bijuši skaitīkli uz vadītājas galda.

Nelielās ēkas šaurībā ceremoniju zāle bija maziņa, tāpēc kāzas ar lielāku ciemiņu pulku tika rīkotas kultūras namā, vēlāk arī sadzīves pakalpojumu nama zālē. Laulību reģistrāciju arī tagad atļauts rīkot citviet, galvenais, lai apstākļi būtu pienācīgi, un lai līdzī būtu oficiālā amata zīme — valsts ģerbonis vai karogs. Ari dzimtsarakstu nodaļa mainīja atrašanās vietu. Kādu laiku tā atradās Daugavpils, pēc tam — Brīvības ielā, šoruden atkal ir pārcēlusies uz Raiņa bulvārī. Pa šiem gadiem notikušas arī daudzas citas izmaiņas. Pēc pagastu apvienošanas novados apvienotas arī dzimtsarakstu iestādes, izveidojot vienu novada dzimtsarakstu nodaļu. Tāpēc tagad pie Anitas Loginovas seiņa glabājas arī tie ģerboņi, ko oficiālajās ceremonijās lietoja Preiļu novadam pievienotajos pagastos.

Reģistrētas 3650 laulības

1978. gadā zagša iepriekšējā vadītāja devās pensijā, un šis amats tika uzticēts Anitai. Tas bija laiks, kad laulību varēja noslēgt arī ciemu padomēs (pagastu padomju priekšteces), kā arī rajona dzimtsarakstu nodaļā Preiļos, ko jaunie pāri labrāt izvēlējās. Tajos laikos gadā Anita Loginova reģistrēja pa 200 laulībām. Šogad Preiļos laulību reģistrējuši vien 39 pāri, vēl viena jauna ģimene savu dibināšanas dienu pieteikusi līdz gada beigām. Preiļu baznīcā šogad salaulāti divi pāri. Virietis un sieviete dzīvo kopā, viņiem dzimst bērniņi, bet laulības oficiālās formalitātes netiek nokārtotas, stāsta Anita. Šādas attiecības ar laiku rada juridiskas dabas sarežģījumus, piemēram, attiecībā uz mantojumu. Bija laiks, kad neregistrētā laulībā dzimuša bērna dokumentos tēva vārda vietā ievilkā svītru, bija arī tāds periods, kad varēja ierakstīt jebkādu fiktīvu vārdu. Tagad atkal tēva vārda vietā tiek vilkta svītra vai arī noteikta paternitāte. Iet laiks, mazulis pieaug, un viņam ir sāpīgi par šādu svītru dokumentos. Ja tēvs atzīst savu bērnu, nekad nav par vēlu ierasties dzimtsarakstu nodaļā un atzīt paternitāti, mudina nodaļas vadītāja. Paternitāti var pierādīt arī tiesas ceļā. Jo sevišķi svarīgi, lai visas attiecības būtu juridiski nokārtotas un dokumentos valdītu kārtība, ir mūsdienās, kad tas saistīts ar īpašumu tiesībām. Esot daudz gadījumu, kad paternitātes lietas tēvi nokārto labprātīgi, bet piedzīvotas arī tādas, kad paternitāte atzīta uz tiesas sprieduma pamata. Nereti jaunieši, jau saejot kopā, sevi it kā ieprogrammē uz to, ka nesadzīvos, ka būs jāšķiras, tāpēc laulība tikai sarežģītu šķiršanās procedūru, sprīz Anita.

Viņi necenšas savas attiecības veidot un izkopt. Tomēr tiem trīs ar pusi tūkstošiem pāru, kas savā kāzu dienā stājušies nodaļas vadītājas priekšā, ir pieticis godaprāta nepamest savu otro pusīti, kā mēdz teikt, «altāra priekšā», tas ir, ceremonijas laikā. Tiesa, 40 gadu laikā vismaz 50 pāri ir pārdomājuši pirms kāzām un laulības atsaukuši, par to iepriekš paziņojot nodaļas darbiniekiem. Pēdējā laikā ir arī tādi gadījumi, kad ārzemēs strādājoši jaunieši, kas kāzas vēlas svinēt savā dzimtajā pusē, ir spiesti tās pārcelt uz citu laiku, jo noliktajā datumā nav varējuši dabūt atvaļinājumu. Iesniegums par laulību reģistrāciju ir derīgs

● Laimīgs un bagāts ir bijis mans mūžs, — svētā Trīsvienībā — darbā, bērnos un mīlestībā, — dzejnieka vārdiem par sevi saka Anita Loginova. Foto: A. Šņepsts

septiņus mēnešus.

Kopumā 40 gadu laikā Anita reģistrējuši 3650 laulības.

Smagākie momenti darbā ir tie, kas saistīti ar miršanas fakta reģistrāciju. Miršanas dokumenti parasti tiek kārtoti tūlīt pēc tuvinieka aiziešanas mūžībā, tāpēc cilvēki ierodas satriekti, asarās, bieži vien apjukuši un nezinoši, kur tālāk jāgriežas, kādi dokumenti vēl jāņem. Viņi jāmierina, jāpalīdz ar padomu. Atnākot rītā uz darbu, nekad nav zināms, ar ko dienas gaitā nāksies tikties, — mīlošiem pāriem, laimīgiem vecākiem, vai tikko mīļu cilvēku zaudējušu ģimeni. Prieks, laime, bēdas, — visas šīs jūtas ir patiesas, saka Anita. Ne vienmēr izdodas norobežoties no zaudējuma sāpēm, ko nākas pārdzīvot kopā ar svešu apmeklētāju.

Smagais skaistums

Dzimtsarakstu nodaļu darbinieki ir cilvēki, pie kuriem nākas griezties pašos svarīgākajos dzīves notikumos, reģistrējot bērniņa piedzimšanu, laulības, kā arī skumjajā atvadu brīdī, kad jānoformē apliecība par miršanu. Emocionālais pacēlums un arī uztraukums esot gan pirms katras laulību reģistrācijas, neatkarīgi no tā, vai kāzas ir ar simts viesiem, vai tikai liecinieku klātbūtnē, saka Anita. Reizēm arī runas laikā nākoties improvizēt, kaut arī tā jau iepriekš tikusi sacerēta. Oficiālā frāze, kad viņa laulību Latvijas Republikas vārdā pasludina par likumīgu, ir ceremonijas kulminācija, un arī jaunais pāris to tā uzņemot, pat stāja kļūstot

staltāka un svinīgāka. Līgaviņas nemēdzot ģībt, bet nodaļas vecājas telpās Brīvības ielā, saules piekarsētājā zālē, dažreiz vienam otram no viesiem gan kļuvis slikti un nācies nešus iznest ārā. Kas tikai nav piedzīvots ilgajos darba gados! Kā jau vietās, kur jāstrādā ar svešiem cilvēkiem, pie tam — emocionāli ļoti piesātinātos brīžos. Bet Anitas labestīgais uzmundrinošais smaids, sirsnīgie vārdi, ar ko sagaida bīklos mīlētājus, sievišķīgi elegantais šarms, kas papildinām izpaukst laulību ceremonijas laikā, daudziem palicis neizdzēšamā atmiņā kā cemošanās pie labās fejas. Jo kāzas jau vienmēr ir tā kā nedaudz no pasakas, kur ļauts izpausties fantāzijai un sapņiem. Tagad Anitu līdz sirds dziļumiem aizkustina tie jaunie pāri, kuri savu mīlestību nosargājuši garus gadus un pieņākusī kāzu dienu viņu bērniem. Katru jauno pāri Anita pavada, novēlot, lai viņu kopdzīvē nepietrūkst ziedu, saules un mīlestības.

Anitai ļoti patīk reģistrēt jaundzimušos, kad ierodas abi laimīgie vecāki ar savu mazuli, kad redzams, cik ļoti viņi mīl savu bērniņu kopš pašas pirmās mūža dienas. Pēdējā laikā daudzas ģimenes bērna piedzimšanas reģistrāciju nokārtojot tūlīt pēc dzemdību nodaļas atstāšanas. Šis darbs ir ļoti skaists, ar mūsu iestādi saistīta visa cilvēku dzīve, saka nodaļas vadītāja. Bet ne tikai skaists. Arī smags, sevišķi mūsdienās, kad jāsadarbības ar daudzām dažādām iestādēm, labi jāpārzina likumdošana, bet liku-

mos bieži vien tiek veiktas dažādas izmaiņas. Jāzina, kā strādāt ar ārzemnieku dokumentiem, kā pareizi rakstīt viņu vārdus un uzvārdus, lai pēc tam nerastos sarežģījumi. Kopā ar Anitu Loginovu strādā inspektore Ināra Casno. Mums ļoti sader kopā, par kolēģi teic Anita, Ināru slavīnot kā teicamu speciālisti. Anitas zināšanas papildinātas dažādos kursos un semināros, visa mūža garumā turpinot pašizglītošanos un vairojot tās zināšanas, kas savulaik gūtas augstskolā. Apgūtot specialitāti — vēstures un sabiedrības mācības pasniedzējs, — papildus bija jānācās arī runas māksla, publiskā uzstāšanās, teātra, mūzikas zinības, kas vēlāk lieti noderēja darbā. No sākotnējiem darba rīkiem — pildspalvas, papīra veidlapām, ko vēlāk nomainīja rakstammašīnas, nonāks līdz datoriem, un tagad darbā tiek apgūta jau trešā, uzlabota programma. Darbā ar dokumentiem, kas cilvēkam tiek izsniegti uz mūžu, vajadzīga ļoti liela precizitāte un atbildība.

Ar ziediem, sauli un mīlestību

Uz jautājumu, vai arī pašai izdevies šos gadus aizvadīt ar ziediem, sauli un mīlestību, Anita atbild, — jā. Bija arī strīdīni, bija domstarpības, — viņa saka par savu ģimeni, par laulību ar Vladimīru, ar ko kopā izaudzināts dēls Romāns un meita Liāna. Ģimenē vienmēr valdījusi savstarpēja saprašanās. Vīrs nav no tādiem, kas bārstītos ar vārdiem un solījumiem, Anita viņa uzmanību vairāk izjutusi darbos — rūpēs par bērniem, bet tagad — par mazbērniem. Dēls strādā policijā, meita ieguvusi divas augstākās izglītības vēstures un juridiskajās zināšanās, abi vecvecākiem jau dāvājuši burvīgus mazbērņus. Romāna ģimenē aug skolnieces Laima un Kristīne, Liānas — trīsgadīgais Edvards. Ja mājās viss ir kārtībā, arī darbs labāk sokas, uzskata Anita.

Anitai brīvā laikā patīk rosiņas dārzā, audzēt dārzeņus, ko rudenī pārvērs marīnādēs, kompotos. Bieži vien ģimene atpūšas savā lauku pirtī, kas uzcelta pie Preiļupītes. Upīte, kas pilsētā ir neievērojama un klusa, jūtot saudzīgo un labvēlīgo attieksmi pret to, plūstot cauri Loginovu ģimenes zemes gabaliņam, pārvēršas par īstu skaistuli, — tīra, plata, strauja. Ar pašu saliktiem akmeņiem izveidots ūdenskritums. Ģimenes virieši rūpējas par upi, vasarā izplaudami ūdenszāles.

Anita augusi ģimenē, kurā bija četras māsas un viens brālis, viņa bija vecākā. Bērniņas gadi pavadīti Tukumā, pēc tam ģimene pārcēlās uz tēta dzimto pusi Preiļos. Te dzīvo arī Anitas māsu un brāļa ģimenes, izņemot vienu māsu, kura strādā par tiesnesi Rīgā. Labi, ja apkārt savējie, tas rada drošības sajūtu. Bieži tiekamies, arī bērni labi sadzīvo, priecājas Anita. Pašā ziemas spelgonī, janvāra sākumā dzimusi meitene, visu mūžu saglabājusi prieku par vējiem, puteņiem, sniegu, bet visvairāk priecājas par pavasari, zemes atmodu, tulpju laika krāsainību.

L. Rancāne

Dendroloģijas eksperts apsekoja Raiņa bulvāra alejas kokus

Daudziem Latgales iedzīvotājiem joprojām spilgtā atmiņā ir palikusi 8. augusta vētra. Iespējams, neviens vien, kurš savās ikdienas gaitās ir gājis garām Preiļu mūzikas un mākslas skolai un pievērsis vērību vētras nolauztās liepas tukšajam celmam, ir aizdomājies arī par to, kādā stāvoklī ir citi vecie bulvāri augošie koki un vai tie nav kļuvuši bīstami. Tāpēc Preiļu novada dome bija uzaicinājusi Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūta docentu, dendroloģijas ekspertu Pēteri Evartu-Bunderu veikt Raiņa bulvāra alejas apsekošanu. 9. novembrī speciālists uzsāka savu darbu, informē Preiļu novada domes sabiedrisko attiecību speciālists Jānis Vaivods.

Dendroloģijas eksperts Pēteris Evarts-Bunders skaidro: "Balstoties uz 2003. gadā mūsu izstrādāto Preiļu pilsētas Raiņa bulvāra alejas inventarizāciju, tā pa šiem gadiem ir sakārtota un kļuvusi baudāmāka. Tomēr laika gaitā koki, tāpat kā katra dzīva būtne, nolietojas, un agri vai vēl koks var kļūt vecs un bīstams. Tāpēc ik pēc laika apsekošana ir jāatkārto.

● Dendroloģijas speciālists no Daugavpils Universitātes Pēteris Evarts-Bunders slēdzienu par Raiņa bulvāra koku stāvokli sola sagatavot un iesniegt decembrā sākumā.

Sabiedrībā reizēm saasināti uztver apstādījumu apsaimniekošanas pasākumus, ko veic pilsetās. Cilvēki bieži uzskata, ja dabai kaut ko dara, tad tas ir slikti. Tomēr šeit ir jānovelk robeža starp dabisko biotopu – mežu, kura funkcijas ir dabas reto dzīvotņu saglabāšana, un starp mākslīgi veidoto biotopu – parku un aleju, kuru prioritārā

funkcija nav augu, dzīvnieku un kukaiņu aizsardzība, bet gan ainaviskums un rekreācija. Ja cilvēks šo aleju pats ir mākslīgi radījis, tad viņam tā ir arī jāapsaimnieko.

Būtu svarīgi saprast, ka šādi apsaimniekošanas darbi nevis iznīcina, bet gan aizstāj vienu cilvēka iestādītu koku, kurš savu mūžu ir nokalpojis, ar tādu pašu,

tikai jaunāku koku, kurš augs un ar laiku būs liels. Varbūt, raugoties no viena laika punkta, to ir grūti saprast, taču arī šie koki, kas tagad aug gar ielu, pirms simts gadiem bija maziņi. Šeit jāvērtē no ainaviskuma un rekreācijas skatu punkta, jo nedrīkst cilvēka veidotus stādījumus vērtēt tāpat kā dabisko biotopu. Ja mēs novērtēsim koku un tas būs veselīgs, tad noteikti to neviens nost necirtīs."

Apsekošanas laikā tika pārbaudīts katrs Raiņa bulvāra alejas koks. Visiem veikta vizuālā novērtēšana, kurā vērtēts, cik konkrētais koks ir ainaviski vērtīgs, vai tas vēl pilda savu funkciju vai tomēr tas savu mūžu jau ir nokalpojis un to var aizstāt ar jaunu stādījumu. Šajā novērtēšanā ņemts vērā arī tas, cik koks ir vitāls, cik tas ir atbilstošs savai sugai, vai tas nav slim. Lai novērtētu lielākos kokus, tiem tika ņemti arī koksnes paraugi. Šim nolūkam izmantoja Spreslera svārpstu, ar kuru izdara urbumu kokā un iegūst koksnes paraugu, kurā uzskatāmi var redzēt, cik ir palicis dzīvās koksnes. Pēteris Evarts-Bunders secina: "Ja koka dzīvā daļa ir kļuvusi bīstami

šaura, tad, neraugoties uz šķietamo ainaviskumu, tas ir jāatzīst kā bīstams, jo, kā pierādīja šī gada vētra, postījumi, ko nes viens šāds koks, var būt ļoti lieli."

Raiņa bulvāra koku apsekošana ilga aptuveni trīs dienas un tās rezultātā tiks izveidota Raiņa bulvāra alejas inventarizācijas lieta un sniegti ieteikumi turpmākai šīs teritorijas apsaimniekošanai. "Mana darba rezultāts būs inventarizācija un ieteikuma formā izstrādāti rezultāti. Es pats kā dendroloģijas eksperts neesmu lēmējinstāde, kas atļauj vai neatļauj cirst kokus. Par šo jautājumu lemj attiecīgās institūcijas — Dabas aizsardzības pārvalde, pašvaldība utt.," saka dendrologs.

Kā informēja Preiļu novada domes izpilddirektors Vladimirs Ivanovs, pēc dendroloģijas eksperta atzinuma saņemšanas tiks uzsākta par bīstamiem atzīto koku izžāgēšanas saskaņošana ar Dabas aizsardzības pārvaldi. Līdzekļus šiem darbiem ir plānots paredzēt domes nākamā gada budžetā. Ar Dabas aizsardzības pārvaldi saskaņotā darbi varētu notikt nākamā gada martā – aprīlī. Tūlīt pēc tam bīstamo koku vietā tiktu iestādītas jaunas liepiņas.

Sabiedriskais monitorings — iespēja labāk izprast dabu

Dabas aizsardzības pārvalde visā Latvijā plāno ieviest sabiedriskā monitoringa programmu, lai iedzīvotājiem būtu iespēja ne tikai labāk izprast savā apkārtnē notiekošo, bet arī paust bažas par noteiktiem procesiem dabā.

Monitoringa programmas uzdevums — sekmēt sabiedrības interesi un izpratni par Latvijas dabas vērtībām kopumā, skaidro Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijas dabas aizsardzības daļas vadītāja Aina Skredele.

Gan pensionāriem, gan pirmsskolniekiem

Katru dienu mērojam ierastos ceļus un takas, zinām darāmos darbus, dzirdam

pazīstamās skaņas un redzam iemīļotos dabas skatus. Viss notiek. Dažreiz gan prātā piefiksējam, ka šogad grieze plāvā negriež kā citu gadu, bet stārķu pāris ieradīs agrāk. Tas viss uzzībsni mūsu prātā un piemirstas, bet, ja mēs to pierakstītu, tad varētu pārliecināties par reālajām izmaiņām mūsu apkārtnē, stāsta Dabas aizsardzības pārvaldes vecākā speciāliste un projektu vadītāja Inta Soma.

Viņa aicina doties dabā ikvienu, lai, veicot novērojumus, saredzētu izmaiņas dabā savā tuvākajā apkārtnē, tādējādi izprotot savu un citu cilvēku saistību un mūsu rīcības ietekmi uz vidi.

Iespēja ir, jo jebkurš — gan vecs, gan jauns, pirmsskolnieks, skolēns, students, pensionārs, vecāki un vecvecāki kopā ar bērniem un mazbērniem — var darboties dabā praktiski, likot lietā savas prasmes un teorētiskās zināšanas. To var ikviens, iesaistoties Dabas aizsardzības pārvaldes

sabiedriskā monitoringa programmā jeb dabas novērojumos.

Lietderīgie novērojumi

Tas nozīmē, ka katrs no mums, patīkami pavadot laiku dabā, var dot savu ar savu un palīdzēt. Novērojumu dabā lietderībai par pierādījumu ir jau apkopotie dati Ziemeļvidzemes pusē. Lūk, piemēri.

✓ 2009. gadā griezes patiešām bija dzirdamas mazāk, bet 2010. gadā viņu dziesma atkal skanēja bieži.

✓ Baltajam stārķim ligzdā 2005. gadā izauga vidēji divi mazuļi, bet turpmākajos gados pat trīs bērni, toties no citām ligzdām olas tika izmestas.

✓ Lauka cirulis Ziemeļvidzemē 2006. gada pavasarī ieradās 24. martā, 2008. gadā — jau 21. februārī, bet 2010. gadā atkal sev ierastajā laikā — 18. martā.

Sāciet novērojumus kaut vai tūlīt

Ar visiem piecu gadu laikā iegūtajiem datiem var iepazīties Dabas aizsardzības pārvaldes mājas lapā www.daba.gov.lv sadaļā «Sabiedrības līdzdalība». Tajā ikviens var iepazīties ar sabiedriskā monitoringa rokasgrāmatu un izvēlēties sev tīkamāko novērojumu jomu, kā arī sākt vērojumus kaut vai tūlīt.

Novērojumus var veikt visos gadalaikos, ir vajadzīga tikai vēlme to darīt. I.Soma uzsver — lai nebaida zināšanu trūkums, jo šajā mājas lapā atradīsiet informāciju arī par atsaucīgajiem sabiedriskā monitoringa koordinātoriem. Sazinoties ar viņiem, varēsiet iegūt atbildes uz nezināmajiem jautājumiem. Dabas aizsardzības pārvaldes Rāznas nacionālā parka administrācijā jautācijiet Aina Skredelei pa tālruniem 64605227, 29443384.

Rāznas ezeru turpmāk vairāk saudzēs un rūpīgāk izmantos

23. novembrī valdība akceptējusi Vides ministrijas sagatavoto noteikumu projektu «Grozījumi Ministru kabineta 2007. gada 26. jūnija noteikumos nr. 447 «Rāznas nacionālā parka individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi»», informē Vides ministrijas sabiedrības informēšanas nodaļas pārstāve Ilze Krūkle.

Līdz ar to Rāznas un vairāki citi ezeri būs vairāk jāsaudzē un uzmanīgāk jāizmanto. Tā izmaiņas noteikumus paredz, ka Rāznas ezerā turpmāk nav pieļaujama nekontrolēta un nekoordinēta pārvietošanās ar kuģošanas līdzekļiem ar iekšdedzes dzinējiem. Ņemot vērā iedzīvotāju izteikto vēlmi, kā arī ezeru bioloģisko vērtību, ierobežojums par pārvietošanos ezerā no jauna attieksies arī uz Olovecas un Bižas ezeru, kas atrodas Rundēnu pagastā. Precīzēts arī noteikumu punkts par pārvietošanos ezeros ledus periodā.

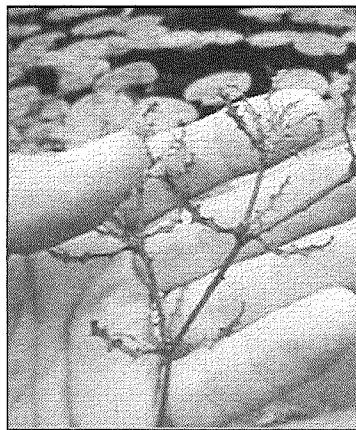
Lai nodrošinātu zivju aizsardzību nārsta laikā Rāznas ezerā, noteikumi papildināti ar jaunu punktu, kas Rāznas ezera daļā — Zosnas, Dukstīgala un Cornajas līcī — aizliedz makšķerēšanu no laivām un citiem peldošiem transportlīdzekļiem nārsta laikā no 1. marta līdz 31. maijam. Tas darīts, ņemot vērā Latgales reģionālās klimatiskās īpatnības un Rāznas nacionālā parka izveidošanas mērķi, jo nacionālais parks ir izveidots, lai saglabātu Rāznas ezeru un ar to saistīto sugu un biotopu daudzveidību, teritorijas kultūrvēsturiskās un ainaviskās vērtības, kā arī veicinātu teritoriju nenoplicinošu saimniecisko attīstību, dabas tūrisma un ekoloģisko izglītību.

Noteikumus precizētas normas attiecībā uz zemes transformāciju. Dabas lieguma zonā būs aizliegta zemes lietošanas kategorijas maiņa visos gadījumos bez saskaņojama ar Dabas aizsardzības pārvaldi.

Latgalē atklāta jauna ūdensaugu suga

Daugavpils Universitātes Sistemātiskās bioloģijas institūta pētnieks Uvis Suško Latvijā atklājis jaunu ūdensaugu sugu — lielo najādu (*Najas major*), atsaucoties uz Daugavpils Universitātes informāciju, ziņo «Latgales Laiks».

1989. gadā Uvis Suško, būdams toreizējā Daugavpils Pedagoģiskā institūta students, ezerā pie Silenes atrada ūdensaugu, kas, neraugoties uz pastāvīgajām šaubām, tika uzskatīts par Latvijā biežāk sastopamo jūras najādu. Šogad oktobrī kopīgas ekspedīcijas laikā ar botāniķi Lieni Salmiņu viņš atklāja vēl kādu šī auga atrašanās vietu Latvijā — nelielu ezeriņu pie

Pušas Rēzeknes novadā.

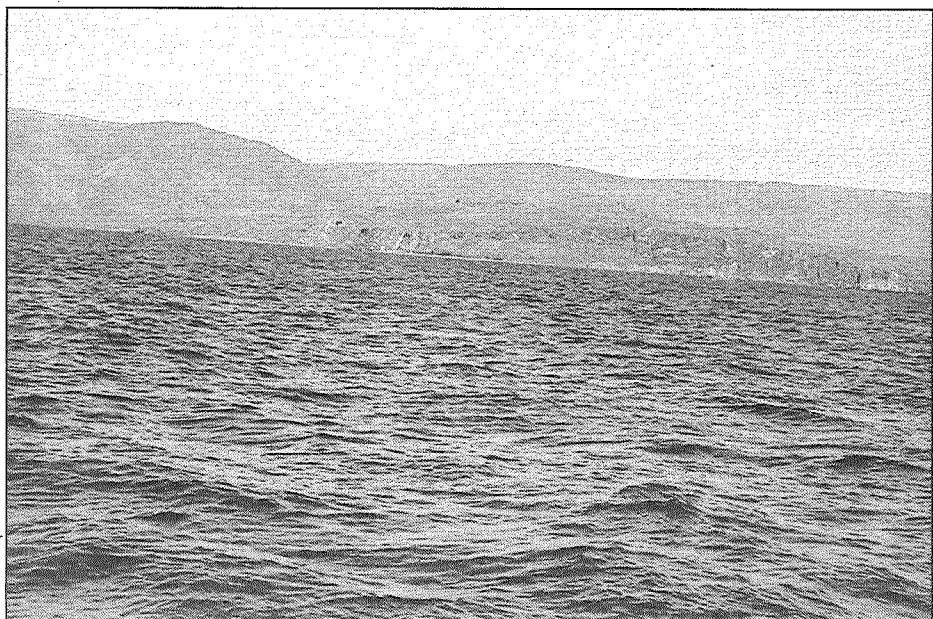
Lai gan atrastais augs līdzinājās 1989. gadā atrastajam, kurš tika uzskatīts par jūras najādu, lai

pārliecinātos par sugas pareizo piederību, abi augi — gan 1989., gan 2010. gadā atrastie — tika nogādāti profesoram Nikolajam Cveļovam Sanktpēterburgā, kurš tos viennozīmīgi atzina par lielo najādu. Tādējādi izrādījās, ka lielo najādu Suško patiesībā atradis jau 1989. gadā, bet maldīgi uzskatījis to par jūras najādu.

Līdz ar to pēdējā 21 gada laikā Latvijā atrastas jau trīs jaunas najādu sugas. Bez jaunatklātās lielās najādas 1989. gadā tika atklāta arī mazā najāda, bet 2006. gadā — smalkā najāda. Kopumā mūsu florā patlaban sastopamas piecas ezeros augošanas najādu sugas — mazā, lielā, smalkā, jūras un lokanā najāda.

Pa Baikāla drūmajām stepēm...

● Melnā sala Baikālā ir pilna ar baisiem nostāstiem par to, ka senos laikos šurp vesti un nomiršanai atstāti vecie un slimie cilvēki. Iemesls vienkāršs, lai Lielajā zemē izvairītos no epidēmijām.

Turpinājums. Sākums «Novadnieka» 9. 16. un 23. novembra numuros.

Cenu politika — neizprotama

Pagājušajā reizē jau minēju, ka par izmitināšanu uz vienu nakti no cilvēka Oļhonā prasīja 15 eiro. Saku, kā ir — pilnīgas muļķības ir izdaudzīnātās runas par Krievijas lētajām precēm un pakalpojumiem. Ar Latviju un Eiropu salīdzinot, tur lētākas ir tikai dažas lietas — degviela, gāze, elektrība, kā arī vietējā ražojuma cigaretes un vietējā tabaka. *Šnabis* maksā apmēram tikpat, cik pie mums. Produkti un sabiedriskā ēdināšana? Ja pusdienojat vai vakariņojat vienkāršā ēdnicā, maksa ir adekvāta. Tiklīdz esat izlēmuši iegriezties daudz maz sakarīgā restorānā vai kafējnicā, — galīgi nav lēti. Tāpat kā ar viesnīcu izmantošanu, kas ir mežoniģi dārgas, pat 50 līdz 60 eiro par gultas vietu un pat bez brokastīm diennakti (mēs šī iemesla dēļ izvēlējamies irēt dzīvokli).

Paturot prātā to, cik jauka iepirkšanās ir Rīgas Centrāltirgū, pastāstīšu, kā mums veicās tirgū pie Baikāla. Mazliet komiski, jo uzreiz iedomājos, kādas iespējas izvērties te būtu mūsu vietējiem zemniekiem. Palūdzām 200 gramus sviesta un aptuveni tikpat skāba krējuma, kopā samaksājām sešus latus. Cik sviesta un krējuma par sešiem latiem varētu nopirkt Latvijā?

Pārsteidza arī zivju cenas tirgū — ļoti ļoti dārgas. Nevarējām saprast, kāpēc tā. Viena no populārākajām un iecienītākajām zivīm ir taimiņš, kas sastopams lielajās upēs, arī Ziemeļjūras zivju ieguves vietas teorētiski nav tālu. Pēc mūsu saprašanas, augstās cenas varētu norakstīt vienīgi uz transporta izdevumiem, taču arī ne tik ļoti. Auksti kūpināts taimiņš tirgū maksāja 60 latus (!) kilogramam. Prasījām pārdevējam, vai kāds arī pērk? Izrādās, jā! Pārdevēja nekādi nespēja noticēt, ka Latvijā var iegādāties vairākas reizes lētāk, Eiropā taču viss esot dārgāks, viņa bija pārliecināta. Sieviete centās iegaltot, ka zivis vajagot noķert, sagatavot, tāpēc arī tik dārgi. Mēs gan ironizējām, ka dikti ilgi taimiņus zvejnieki ķēruši.

Omulis gan vārīts, gan cepts, gan kūpināts un grilēts

Vietējo iedzīvotāju vidū visieciētākā zivs ir Baikāla omulis. Viņi patiešām lepojas ar to un uzskata, ka nekas labāks nevar būt. Pēc mūsu saprašanas Baikāla omulis varētu būt kaut kas līdzīgs Baltijas šilķei saldūdenī, gan garšas, gan izskata ziņā. Izmiršana šai zivju sugai nedraud, jo zvejnieki stāstīja, ka lomi esot labi.

Speciālajā literatūrā minēts, ka omulis dzīvo Baikāla ezerā, bet nārstot dodas upēs. Novērota līdz 500 kilometrus tāla

migrācija. Pamatbarība — planktons un bentoss, atsevišķi eksemplāri sasniedzot pat 22 gadu vecumu. Omulis nārsto no septembra līdz novembrim, kad ūdens temperatūra ir plus 1 — 13 grādi no 10 centimetru līdz četrus metrus dziļumā. Ikri sākumā pielip pie akmeņiem, oļiem, smiltīm, vēlāk brīvi guļ uz grunts. Dažkārt omulis nenārsto katru gadu. Pēc nārsta daļa iepatīnu iet bojā, veido hibridus ar sīgu.

Interneta mājas lapā «Latvijas daba» minēts, ka Baikāla omulis ievests arī Latvijā, pie tam jau 1957. gadā, un ielaists Rušonā un Lielajā Stropu ezerā. No Rušona iegājis Čirša, Geranīmovas Ilzas un Zolvas ezerā.

Arī mēs izmantojam iespēju un kādu dienu devāmies zvejā. Patiešām, omulis ķērās, bet citu sugu zivis isti nedabūjam redzēt. Krastā lomu arī notiesājām, izbaudījām omuli visdažādākajos variantos — zupā, vītīnātū, kūpinātū, sālitū, grilētū folijā. Neko sliktu nevar teikt — garšīgi bija, galvenais, ka nav smalko asaku.

Kuģojamā diena

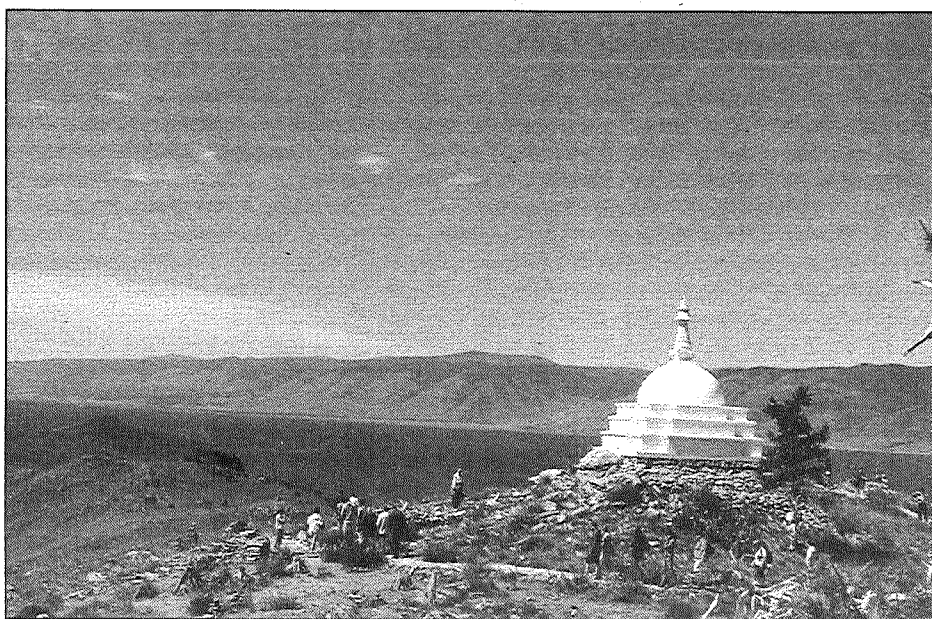
Vienu ceļojuma dienu bijām atvēlējuši kuģošanai pa Baikālu, lai apskatītu salas, kurām ir īpaša loma burjatu tautas vēsturē. Viena no tām ir Nāves sala. Nosaukums pietiekami baiss, jo senos un, iespējams, ne tik senos laikos uz Nāves salu vesti slimie un vecie cilvēki, kas tur atstāti nomiršanai. Šķiet neizprotami, bet tādā veidā sabiedrība centusies sevi pasargāt no dažādām ļaunām epidēmijām.

Daudz ko jaunu uzzinājām arī par burjatu reliģisko pārliecību. Joprojām izplatīts ir gan šamanisms, gan budisms, arī musulmaņu ticība. Cik sapratām, tas viss labi sadzīvo kopā arī šodienas pasaulē, cilvēki viens otru *nežāgē*.

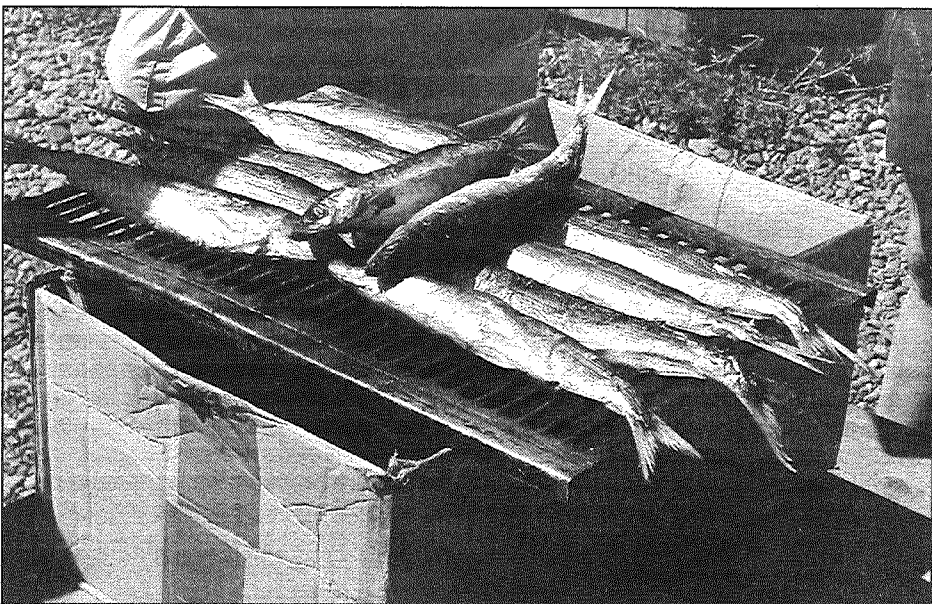
Brauciena laikā apstājāmies pie kāda vietējā iedzīvotāja, kurš tūristiem piedāvāja dažādā veidā pagatavotas zivis. Apjautājāmies, varbūt varam atbraukt ciešos uz Lielo zemi Oļhonas salai pretējā pusē. Viņš piekrita, tāpēc nākamajā dienā posāmies ceļā. Tiesa, īpaši neņēmām vērā jautājumu par mūsu automašīnu un brīdinājumu, ka vairākās vietās būs jāšķērsos upe. Istenībā šis brauciens bija viena liela avantūra.

Pāri koku saknēm un akmeņiem

Teorētiski kartē ceļš pa ezera krastu iezīmēts. Praktiski ceļa nav, vienīgi iebraukta ceļa vieta. Dažviet pa ļoti stāviem ezera krastiem, kas nozīmē, ka neuzmanības pēc viegli var nokļūt ezerā ar visu automašīnu. Mums bija jānobrauc aptuveni 70 kilometri. Ar šo nieka attālumu galā tikām tikai pēc trim stundām. Daudzviet bija jābrauc pāri koku saknēm,

● Dažādu reliģiju ticīgie sadzīvo labi un bez savstarpējiem strīdiem. Kalna galā uz zilo debesu un tikpat zilo ezera ūdeņu fona brīnišķīgi izceļas budistu tempļis. Tas gan darbojoties tikai divreiz gadā.

● Burjatu iecienītākā zivs ir Baikāla omulis, kas pēc izskata atgādina Baltijas šilķi. Garšīgs visdažādākajos veidos, galvenais, ka bez sīkajām asakām.

● Nezināms mākslinieks ezera krastā atstājis savu veidojumu — Baikāla dieviņa skulptūru no koka. Tā viņš stāv — saules karsēts, sala saldēts, vēju glāstīts un lietus mērcēts.

patiesībā, ne jābrauc, bet jāpārlec ar visu automašīnu, jāpārvar lielāki un mazāki akmeņi. Tā kā visi esam lieli automiļi, mums bija no sirds žēl nomāņemtās Hyundai SantaFe. Tai uz spidometra tikai 50 000 nobrauktu kilometru, bet šitādas mocības jāizcieš. Pēc ceļojuma pa Baikāla apkārtni, kad bijām nobraukuši vēl aptuveni 3300 kilometrus, mašīnai bija *čupā* aizmugures amortizatori un sāka *gaudot* viens guļtnis.

Nežēlīgā dabas piesārņošana

Neaizmirstami, diemžēl ļoti sāpīgi iespaidi saglabājušies atmiņā par apkārtnes vides stāvokli. Vienkāršie Irkutskas iedzīvotāji atpūtu Baikāla krastā ir iecie-

nījuši. Nežēlojot savas automašīnas, brauc šurp 200 kilometrus, uzslīen teltis un atpūšas pēc sirds patikas, tas ir, pēc manis kaut vai ūdens plūdi.

Tik nežēlīgu dabas piesārņošanu nekur neesam pieredzējuši. Stikla un papīra iepakojumus neviens pat nedomā savākt, salkit kādā maisiņā vai sadedzināt. Sasistas pudeles uz ceļa no vienas vietas, brauc ar mašīnu riteņiem pāri un šķaida tālāk. Tāpēc runas par to, ka lielākie Baikāla ūdeņu piesārņotāji ir rūpniecības uzņēmumi, patiesībā ir nieks salīdzinājumā ar to, ko dara visi pārējie unikālās dabas postītāji.

Sagatavoja L.Kirillova
Turpinājums sekos

LUDZA

Iznākušas divas Latgalei svarīgas grāmatas

Rēzeknes centrālajā bibliotēkā notika grāmatu «Tāvu zemes kalendārs 2011» un Latgales literatūras almanaha «Olūts» atklāšanas svētki.

Latgales dzīvesspēka apliecinājais

«Tāvu zemes kalendaram» tas ir jau 72. gadagājums. Kā atzinis priesteris Alberts Budže, kalendārs latgaliešu sētā «beja ūtrei grōmota piec pōtoru grōmotys».

Kalendāra izdošana visā tā vēsturē ir balstījusies uz trim personībām: līdz 1941. gadam kalendāru izdevis Jōns Cybuļskis, līdz 1990. gadam (no 1945. gada — svešumā) — Vladislavs Lōcs, bet kopš 1991. gada — Jānis Elksnis Latgales kultūras centra izdevniecībā.

Ja kādam no mums būtu visi kalendāra izdevumi, mēs varētu apgalvot, ka mums ir Latgales kultūras, ticības, literatūras un ievērojama cilvēku vēstures enciklopēdija mūža garumā. Kalendārs ir Latgales grāmatniecības lepnums. Tas sen jau pārāudzis ierastos kalendāra ietvarus.

Kalendārā ir tradicionālas sadaļas — auksaimniecība, arheoloģija, vēsture, kultūrvēsture, valodniecība, literatūra, kritika, publicistika, In memoriam. Šā gada kalendārā publicēti ap 60 autoru darbi.

Šogad kalendāra izdošana arī finansiāli bija sarežģīta. Grāmatas izdošanai Kultūrkapitāla fonds piešķir par 1000 latiem mazāk.

Jāapbrīno Jāņa Elksņa un viņa mazā kolektīva darbaspējas. Domājams, ka viņi to veic, uztverot darbu kā zināmu misiju. Retais to uzņemtos par pavisam niecīgu minimālo atalgojumu, ko izdevniecība var atļauties maksāt.

«Olūts»

Literatūras almanaham «Olūts» šogad jau 18. laidziens. Tagad, kad Latvijā vairs

● Uz svētkiem bija uzaicināti grāmatās ievietoto tekstu autori. Pa labi novadpētnieks Edmunds Klešņiks, vidū dzejniece Anna Rancāne.

neiznāk literatūras mēnešraksts «Karoģis», «Olūts» palikusi vienīgā literārā gadagrāmata. Pateicoties uzņēmēja Jāņa Blaževiča atbalstam (sadarbība turpinās jau 15 gadus), «Olūts» nonāk visās Latgales bibliotēkās.

— Esmu gatavs finansēt labas latgaliešu ābece izdošanu, tikai pašiem savā starpā jāvienojas par rakstības likumiem. Arī «Olūtā» labprāt publicēsim dažādu žanru darbus. Rakstiet! Ja mēs, paši latgalieši, to nedarīsim, neviens cits to mūsu vietā nedarīs! — aicināja Jānis Blaževičs, tagad ventspilnieks.

Cik daudz lasītāju ir latgaliski rakstītajam?

Vērojot publiku, kas bija pulcējusies uz svētkiem, jāizdara secinājums, ka lielākā daļa autoru ir jau pusmūža vecumā. Tam

ir arī savs pamatojums, kas izteikts Jāņa Keiča (jau ilgu laiku viņš dzīvo un strādā Jelgavā) atziņā:

— Cilvēks ar gadiem meklē, kur atgriezties, un atrod, ka jāatgriežas pie saviem pirmssākumiem.

Varbūt šobrīd lasītāju pulks latgaliski drukātajam nav tik kupls, kā gribētos, bet visam, kas ir iespiests grāmatās: dzimtu vēsture, novadu stāsti, atmiņas par izcilām personībām, ir paliekoša vērtība.

Pēteris Keičs izteica divus būtiskus priekšlikumus: par to, ka ir pienācis laiks izvērtēt padomju gadus un uzrakstīt par tiem cilvēkiem, kuri arī tad saglabāja nacionālo pašapziņu, daudz izdarīja kultūras un literatūras popularizēšanā. Arī partijas komitejās bija tādi cilvēki. Viņi ir pelnījuši, ka viņus atceras. Otrs ierosinājums ir veidot un izdot Latgales enciklopēdiju. Tas ir milzīgs darbs, bet vajadzīgs. Kognacio-

nālās enciklopēdijās ziņām par Latgales dižgariem un svarīgākajiem notikumiem vieta neatrodas. Doma par šo enciklopēdiju savulaik radusies emigrācijā, un varbūt ir vērts tagad to sākt realizēt.

Sāpe par Latgali

Zilupes draudzes priesteris Jānis Kupčs ļoti emocionāli runāja par to, ka mūsu sabiedrības lielākā bēda ir tas, ka tauta atrauta no sava pamata — zemes.

— Kā tā var būt, ka tagad par grašiem pārdodam savu senču iekopto zemi un priecājamies, ka esam no zemes tikuši vaļā? Kad braucam pa Eiropu, redzam, ka katrs kvadrātmeters ir sakopts, bet pie mums desmitiem un simtiem hektāru aizaug. Naktīs nevaru aizmigt, kad to iedomājos. Cilvēki jārosina uz labu, uz darbu. Vienmēr atceros tēva vārdus: — Ja ko iesēsi, tad arī kaut kas izaugs. Pie tēvu tikumiem mums vajadzētu vairāk turēties.

Skolotājus aicina uz konferenci par Latgales kultūru

Latgaliešu valodas, literatūras un kultūrvēstures skolotāju asociācija 27. novembrī Rēzeknes novada pašvaldības konferencē zālē rīkoja konferenci «Latgolys kultūrys montuojuma vīta izgleiteibys sistemā».

Uzstājās valodnieces Anna Stafacka, Lidija Leikuma, Sanktpēterburgas Valsts universitātes zinātnieks Aleksejs Andronovs, Rēzeknes Augstskolas un Daugavpils Universitātes pasniedzēji, skolotāji. Piedalījās Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvji. Konferencē aplūkotas tēmas par latgaliešu rakstu valodu, tās vieta skolā, latgaliešu tradīciju kopšana un saglabāšana, valodas nākotnes prognozes.

«Ludzas Zeme»

DAUGAVPILS

Marmosetām piedzimis mazulis

Latgales zoodārza darbiniekiem negaidītu un patīkamu pārsteigumu sagādājušas marmosetas. Rīta apgaitas laikā zootehniķe Irīna Aleksejeva ieraudzīja mazuli, kurš sēdēja mātei uz muguras. Uzreiz varēja pamanīt, ka pērtiķīšu uzmanība ir mainījusies, — tie kļuvuši piesardzīgāki, jo tiecās mazuli aizsargāt.

Lai gan marmosetas diezgan veiksmīgi nebrīvē audzē daudzi pasaules lielākie

zoodārzi, Daugavpilī tas ir pirmais gadījums. Iepriekš nevarēja noteikt, ka mātīte ir grūsnā, jo šiem dzīvniekiem ir īpaša ķermeņa uzbūve un vēderiņš nemaz nebija redzams.

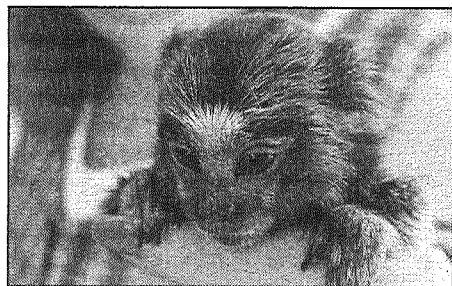
Brīvībā marmosetas dzīvo tikai Brazīlijā. Tās dzīvo lielās ģimenēs koku zaros, ēd augļus un kukaiņus.

Marmosetas ir vienas no mazākajiem pērtiķiem. Tiem piemīt īpatnība — pa-

stāvīgi groza galvu. Dabā nav nejaušību, — marmosetas ir lekājoši dzīvnieki, tāpēc spēja novērtēt objektu no visām pusēm ļauj precīzāk noteikt attālumu līdz tam. Tas ir, dzīvniekiem ir savdabīga trīsdimensiju redze.

Lai gan marmosetas dzīvo lielās ģimenēs, viņas nekonfliktē un kopīgi rūpējas par mazuliem.

«Latgales Laiks»

BALVI

Brīvprātīgo darbs — neatsverama pieredze

Nesen no Somijas, kur strādāja brīvprātīgo darbu, atgriezies bijušais Balvu jauniešu interešu izglītības centra darbinieks Sergejs Andrejevs. Vairākus ārvalstīs pavadītos mēnešus viņš vērtē kā lielisku pieredzi, kas noderēs turpmākajā dzīvē.

Visam sākums bija piedalīšanās Jaunatnes starptautisko programmu aģentūras (JSPA) projektu rakstīšanas apmācības semināros. Nākamais solis, ko aktīvais jauniešs vēlējas spert, bija Eiropas brīvprātīgais darbs. Šādu lēmumu pieņemt rosināja vēlme uzzināt, kā tas ir — gan drīz gadu dzīvot svešā valstī.

Kādu dienu, saņēmis e — pastā vēstuli par to, ka steidzami

meklēja kandidātus brīvprātīgo darbam Somijā, ne uz ko īpaši necerot, Sergejs nosūtīja arī savu CV un motivācijas vēstuli. Drīz vien no uzņēmējorganizācijas pienāca atbilde, kurā puisim piedāvāja iespēju strādāt šajā valstī. Pēc neilgām pārdomām un dokumentu kārtotāšanas jaunietis kārtoja ceļasomu un devās ceļā.

Somu valoda nav šķērslis

Turku lidostā viņu sagaidīja projekta atbildīgās personas un vēl kāds brīvprātīgais no Itālijas, vārdā Alberto. Dzīvošanai puisim ierādīja atsevišķu istabu studentu kopmītnēs. Turpat netālu atradās Alberto mītne. Abu darbavietas arī bija netālu, tādēļ pirmajās

nedēļās balvenietis palāvās uz itāļu pieredzi. Sergeja pienākumos ietilpa 1. — 2. klašu bērnu nodarbināšana tā saucamajos «Afternoon club», kurus Somijas skolēni apmeklēja pēc mācību stundu beigām. «Bērni pēc skolas pavadīja laiku, spēlējot spēles, pildot mājas darbus, ejot uz pilsētas kalnu braukāt ar plastmasas ragaviņām,» atceras Sergejs. Par spīti tam, ka bērni runāja tikai somu valodā, pēc trim mēnešiem puisim izveidojās labas attiecības ar audzēkņiem, diemžēl ne ar audzinātājiem. Tieši tādēļ Sergejs izteica vēlmi mainīt darbu un doties uz citu «Afternoon club». Kādu laiku viņš pavadīja kopā ar bērniem, kuriem ir dažādi atbilstības traucējumi, vēlāk strādāja bērnu atpūtas parkā. «Vienu

nedēļu biju tehniskais darbinieks, pildīju dažādus parka apkopes darbus, bet otrajā atbildeju par prieku mizas laivu gatavošanas darbnīcu. Šajā laikā izmantoju iespēju vairāk iepazīt Somijā dzīvojošos cilvēkus — gan saskaroties ar darba kolēģiem, gan ģimenēm, kas nāca pavadīt brīvo laiku atpūtas parkā,» atceras Sergejs.

Ar cerību atgriezies

Vasara drīz vien beidzās, un atlikušo laiku balvenietis darbojās māla un auduma apdrukas darbnīcā. «Tas bija vislabākais posms projekta laikā, jo iemācījos strādāt uz māla virvas, apguvu auduma apdrukas tehnikas, kā arī palīdzēju darbiniekiem apmācīt

bērnus. Darbnīcās kļuva par neaizstājamu palīgu, un tas bija īstais brīdis doties mājup,» uzskata brīvprātīgā darba darītājs no Balviem.

Pēdējās dienas Somijā bija skumju pilnas: «Veselu dienu atvēlēju, lai atvadītos no cilvēkiem, ar kuriem biju kopā. Vieniņam mana aizbraukšana bija šoks, citi izteica pārliecību, ka drīz atgriezīsies, jo tas rakstīts manās acīs...»

Pagājis neilgs laiks, kopš Sergejs atgriezies Latvijā. Izvērtējot Somijā pavadīto laiku, viņš atzīst, ka tas bija viens no svarīgākajiem dzīves posmiem, kas devis neatsveramu pieredzi.

«Vaduguns»

Piecu gadu pieredze piespiedu darba organizēšanā

Strādāt savā brīvajā laikā un bez samaksas — tādu sodu saņem dzērājšoferi, zagļi un citi likumpārkāpēji. Viņiem tiek piespriests kriminālsods — piespiedu darbs, kura izpildi nu jau piecus gadus visā Latvijā organizē Valsts probācijas dienests (VPD).

Trešais visbiežāk piemērotais kriminālsods

Kā stāsta VPD Preiļu teritoriālās struktūrvienības vadītāja **Elita Jaudzema**, piespiedu darbs šobrīd ir trešais visbiežāk piemērotais kriminālsods Latvijā, kuru piespriež par kriminālpārkāpumiem un mazāk smagiem noziegumiem. VPD tas tiek organizēts, pamatojoties uz tiesas spriedumu vai prokurora priekšrakstu par sodu.

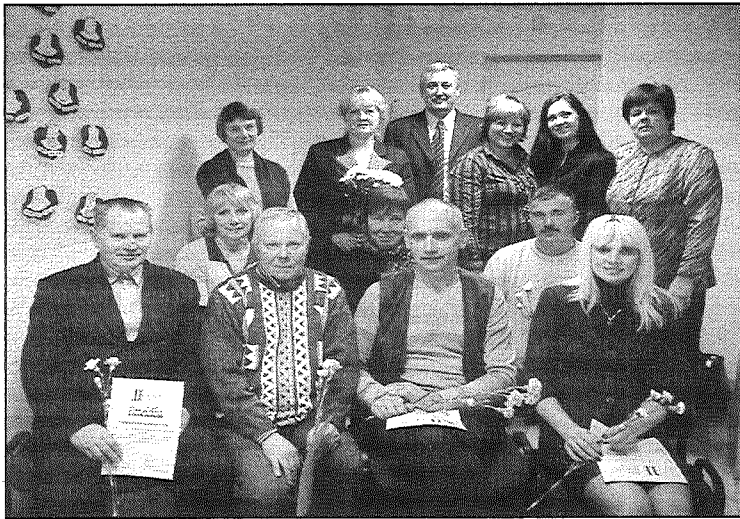
Piespiedu darbu var piemērot no 40 līdz 280 stundām, kuras notiesātajam ir jānosēdina savā brīvajā laikā un, protams, bez samaksas. Visbiežāk šo kriminālsodu piemēro par transportlīdzekļu vadīšanu apreibinošo vielu ietekmē, kā arī par zādzībām.

Preiļu teritoriālajā struktūrvienībā piespiedu darbi 2010. gadā visbiežāk piemēroti par zādzībām nelielā apmērā (20 gadījumi), transportlīdzekļu vadīšanu alkohola, narkotisko vielu vai citu apreibinošo vielu ietekmē (deviņi gadījumi), nelikumīgu alkohola, tabakas izstrādājumu realizāciju, glabāšanu (septiņi gadījumi), svešas mantas nolaupišanu (pieci gadījumi), svešas mantas iznīcināšanu vai bojāšanu (pieci gadījumi), nelikumīgu šaujamiroču uzglabāšanu (trīs gadījumi), izvairīšanos no soda izciešanas (divi gadījumi), tīšu viegļu miesas bojājumu nodarīšanu (divi gadījumi), tīšu vidēja smaguma miesas bojājumu nodarīšanu (divi gadījumi).

Atbalsts pašvaldībām un iestādēm

Laikā, kad valsts budžetā trūkst līdzekļu, pozitīvi vērtējams tas, ka par atsevišķiem likumpārkāpumiem tiek piemērots piespiedu darbs, kas pašreizējos apstākļos ir būtisks atbalsts iestādēm, gūstot iespēju veikt mazkvalificētus darbus.

Šobrīd Preiļu teritoriālā struktūrvienība sadarbojas ar 25 nodarbinātajiem. Ar piespiedu

● Seminārā, kurā piedalījās pašvaldību un iestāžu pārstāvji, aktivākie piespiedu darbu devēji saņēma Valsts probācijas dienesta pateicības rakstus par sadarbību.

darbu notiesātos var nodarbināt valsts vai pašvaldību iestādēs, kapitālsabiedrībās, aģentūrās, biedrībās, reliģiskajās organizācijās un citos nevalstiskos nodarbinājumos, ar kuriem dienests ir noslēdzis līgumus. Preiļu struktūrvienībā pašlaik notiesātie tiek nodarbināti pašvaldībās un to iestādēs, skolās, slimnīcās. Visbiežāk notiesātos nodarbina SIA «Preiļu saimnieks», Līvānu dzīvokļu un komunālā saimniecība, Preiļu un Līvānu slimnīcas. Ir noslēgts viens līgums ar kādu reliģisko organizāciju. Neatkarīgi darba arī Preiļu un Līvānu policijas iecirkņos.

Ja izvairās — arests

Viens no faktoriem, kas jāievēro, lai notiesātais kārtīgi un kvalitatīvi veiktu uzdoto darbu, ir cilvēciska attieksme pret viņu. E.Jaudzema atzīst, ka ne visiem piespiedu darbs ir pamācošs un efektīvs soda veids. Kāds slinko, kāds mēģina izvairīties no soda.

Ja tiek konstatēti pārkāpumi, Valsts probācijas dienests griežas tiesā par piespiedu darba aizstāšanu ar arestu. Šobrīd četras piespiedu darba stundas tiek rēķinātas kā viena diena aresta. Notiesātais **Aleksejs**, piemēram, izteicās, ka «labāk ir strādāt brīvībā. Protams, nav viegli to darīt brīvajā laikā un bez maksas, bet brīvam būt tomēr labāk. Diemžēl savu kļūdu dēļ dzīve man tagad jāpakārto piespiedu darbam».

Tūkstoši gadījumu, miljoni darba stundu

Notiesātie lielākoties tiek nodarbināti sabiedriski derīgos darbos. Tie ir teritoriju sakopšana, zaļes pļaušana, krūmu izciršana

ceļmalās, sniega tīrīšana, malkas sagatavošana un citi. Taču, organizējot soda izpildi, tiek ņemtas vērā arī personas agrākās prasmes un iemaņas. Piemēram, ja notiesātais ir galdnieks, viņš labo durvis, logu rāmjus, klāj grīdas. Celtnieki pārsvarā tiek nodarbināti remontdarbos. Arī darba devēji ir sapratuši, ka nopietni organizējot un kontrolējot notiesāto darbu, var iegūt labu bezmaksas darbaspēku.

Piecu gadu laikā Valsts probācijas dienests visā Latvijā ir organizējis piespiedu darbus 16 800 gadījumos. Notiesātas personas kopā nostrādājušas 1 439 300 stundas, kas darba devējiem ļāvis ietaupīt pusotru miljonu latu. Preiļu struktūrvienība savas pastāvēšanas laikā piespiedu darbus organizējusi vairāk nekā 300 gadījumos, triju gadu laikā (2008., 2009. un 2010. gadā) nostrādātas 19 518 stundas.

17. novembrī VPD Preiļu teritoriālajā struktūrvienībā tika organizēts seminārs piespiedu darba devējiem. Saruna skāra paveikto, problēmjautājumus, tika pārrunāti nākotnes nodomi. Darba devēju atziņa bija viennozīmīga — piespiedu darbs ir efektīvs soda veids, kad, lietderīgi to izmantojot, iegūst gan darba devējs, gan likumpārkāpējs.

VPD mērķis bez tiesā uzdotā darba izpildes ir arī ietekmēt notiesātā domāšanas veidu, palīdzēt saprast cēloņu un seku sakarības, kā arī darīt visu iespējamo, lai mazinātu atkārtotu likumpārkāpumu izdarīšanu.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

Pastnieks automātos nospēlē pensionāru naudu un mēģina pakārties

Kā informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja **Anastasija Laizāne**, 22. novembrī Daugavpils novada Laucesas pagastā kāds 47 gadus vecs pastnieks pasta nodalā saņēma naudu (642 latus), kuru viņam ar savu automašīnu vajadzēja nogādāt Laucesas, Skrudalienas un Tabores pagastos dzīvojošajiem pensionāriem.

Taču 23. novembrī policija saņēma informāciju, ka noteiktajā dienā cilvēki pensijas nav saņēmuši, bet vīrietis pazudis un viņa atrašanās vieta nav zināma. Policija nekavējoties sāka pazudušā pastnieka meklēšanu. Pēc pāris stundām vīrietis tika atrasts kādā mežā Tabores pagasta teritorijā. Policisti pastnieku pēdējā brīdī izglāba no pašnāvības izdarīšanas.

Tika noskaidrots, ka saņemto pensiju naudu viņš nospēlējis spēļu automātos un pēc tam, apzinoties savu rīcību, gribējis izdarīt pašnāvību pakārties mežā. Uzsākts kriminālprocess pēc Krimināllikuma 179.pantā 1. daļas — naudas piesavināšanās.

Aizturēti agrāk jau tiesāti laupītāji

Pagājušās nedēļas sākumā Daugavpils policijas iecirkņa Kriminālpolīcijas nodaļas darbinieki sadarbībā ar Valsts policijas Galveno kriminālpolīcijas pārvaldi, veicot izmeklēšanu uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, kurš bija uzsākts pēc Krimināllikuma 176. panta 2. daļas, aizturēja divus agrāk vairākkārt tiesātus vīriešus, kuri dzimuši 1986. un 1982. gadā.

Vīrieši aizturēti uz aizdomu pamata par šī gada 30. oktobrī izdarīto laupīšanu, kad naktī šīs personas ielauzās kādā dzīvoklī, piekāva 1980. gadā dzimušo saimnieku un nolaupija dažādas mantas. Pie abiem aizturētajiem tika atrastas un izņemtas zagtās mantas. Tiesa, daļu no nozagtā viņi jau biju spējējuši realizēt. Turpinās izmeklēšana.

Traģiskā negadījumā Rēzeknes novadā — trīs bojā gājušie

Traģiski beidzies kādas jauniešu kompānijas brauciens ar automašīnu Rēzeknes novadā.

Policijas pārvaldes pārstāve informē, ka 24. novembra vakarā ap pulksten 18.00 Bērzgales pagastā automašīnas Mazda vadītājs, braucot pa grants ceļu, netika galā ar transportlīdzekļa vadību un nobrauca no ceļa. Automašīna iegāzās nelielajā Rīrupē. Negadījuma vietā gāja bojā divi cilvēki — sešpadsmitgadīga jaunie un deviņpadsmitgadīgs puisis. Vēl divas personas — četrpadsmitgadīgs zēns un 17 gadus veca meitene tika nogādāti slimnīcā. Policija sāka skaidrot un pārbaudīt visus negadījuma apstākļus un avārijas iemeslus. Tika meklēta pietā negadījumā iesaistītā persona, kura, iespējams, negadījuma brīdī bija pie auto stūres. Uzsākts arī kriminālprocess.

25. novembrī, turpinot šī negadījuma izmeklēšanu un veicot meklēšanas darbus, Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki upē atrada pietko šajā negadījumā cietušo personu — 24 gadus vecais vīrietis bija noslīcis. Visām bojā gājušajām personām nozīmēta tiesu medicīniskā ekspertīze.

Policija turpina izmeklēšanu, tiek veiktas visas nepieciešamās procesuālās darbības, kuru gaitā tiks noskaidrots, kas negadījuma brīdī atradās pie stūres.

Vecticībnieku lūgšanu namā nozagts unikāls koka krusts

Ludzas policijas iecirknī 16. novembrī tika saņemts iesniegums par t. Ludzas novada Rundēnu pagastā Bļiņņevas ciemā konstatēta iekļūšana vecticībnieku draudzes lūgšanu namā. Kāda nenoskaidrota persona norāvusi piekaramo atslēgu, iekļuvusi telpās un nozagusi koka krustu. Koka krusts bijis vērtīgs kulta priekšmets, izgatavots 1906. gadā. Zādzība varētu būt notikusi laikā no 11. novembra pusdienām līdz 16. novembra rītam. Turpinās izmeklēšana.

Policija lūdz visas personas, kuru rīcībā ir jebkāda informācija, kas varētu sekmēt nozagtās kulta mantas atrašanu, nekavējoties zvanīt pa tālruniem 02, 112, 65703800 vai vērsties tuvākajā policijas iestādē.

Dzēra, piekāva, aplauija

24. novembrī policijas darbinieki aizturēja divus agrāk tiesātus vīriešus, kuri dzimuši 1976. un 1991. gadā. Policijai ir aizdomas, ka 22. novembrī viņi Daugavpils novada Taborē izdarīja noziegumu — kopīgas alkohola lietošanas laikā piekāva kādu 25 gadus vecu vīrieti un no viņa mājām nolaupija sudraba ķēdīti un mobilo telefonu.

Zināms, ka viens no aizturētajiem agrāk jau četras reizes tiesāts, otrs tiesāts vienu reizi. Nolauptās mantas tiek meklētas. Uzsākts kriminālprocess par laupīšanu grupā.

Zagļu izklaides Latgalē

◆ Daugavpilī naktī no 20. uz 21. novembrī no kādas garāžas, uzlauzot durvis, nozagta automašīna VW Golf. Īpašniekam nodarīts materiālais zaudējums aptuveni 540 latu apmērā. Uzsākts kriminālprocess.

◆ Naktī no 18. uz 19. novembrī Viļānos no kādām bijušajām darbnīcām, uzlauzot ieejas durvis, nozagti elektroinstrumenti un metāla caurules. Materiālais zaudējums aptuveni 394 lati. Uzsākts kriminālprocess.

◆ 21. novembrī no rīta Rēzeknē kādas mājas pagalmā tika konstatēts, ka automašīnai Audi nozagts akumulators. Materiālais zaudējums aptuveni 30 lati. Uzsākts kriminālprocess.

◆ 23. oktobrī pēc pusnakts Ludzā no neaizslēgtas automašīnas, kura bija novietota stāvēšanai pie kādas izklaides vietas, nenoskaidrota persona nozaga somiņu, kurā atradās naudas maks ar 35 latiem, kredītkartes un citi dokumenti. Turpinot izmeklēšanu uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, uz aizdomu pamata par šī noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu aizturēts 1989. gadā dzimis vīrietis. Aizdomās turētajam piemērots drošības līdzeklis — nodošana policijas uzraudzībā. Zināms, ka šis vīrietis agrāk jau bija nonācis policijas redzeslokā.

◆ No 1. oktobra līdz 19. novembrim no neapdzīvotas mājas Zilupes novada Zalesjes pagastā nozagti dažādi sadzīves priekšmeti — atslēdznieka piederumi, ūdens sūkņi, putekļsūcējs LG. Īpašniekam nodarītā materiālā zaudējuma apmērs — vairāk nekā 1000 lati. Uzsākts kriminālprocess. Nozagtās mantas un vainīgās personas tiek meklētas.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

PREIĻU RAJONA TIESĀ

Preiļu rajona tiesā izskatīšanai noliktās sēdes decembrī		
Laiks	Lietas dalībnieki	Lietas būtība
1. decembrī pulksten 10.00	Alberts Salmiņš, Venjamins Gvazdovičs, Sergejs Savanovics	KL 175.p.3.d. — apsūdzēti par to, ka izdarīja svešas kustamas mantas slepenu nolaupišanu, kas izdarīta personu grupā pēc iepriekšējās vienošanās
2. decembrī pulksten 10.00	Aldis Vagelis	KL 260.p.3.d. — apsūdzēts par to, ka, būdams alkohola ietekmē, vadīja transportlīdzekli un pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus
6. decembrī pulksten 10.00	Haralds Neicgalis	KL 233.p.2.d. — apsūdzēts par to, ka bez attiecīgas atļaujas iegādājās, glabāja un nēsāja šaujamiroci un šaujamiroča municiju
6. decembrī pulksten 14.00	Dins Liepnieks	KL 231.p.2.d. — apsūdzēts par to, ka rupji traucēja sabiedrisko mieru, kas izpaudās acimredzamā necienā pret sabiedrību un bezkaunībā, ignorējot vispārpieņemtās uzvedības normas

Preiļu rajona tiesas informācija

Lappusi sagatavoja L.Kirillova

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA, LĪDZJŪTĪBAS

Meklējam gada pastnieku!

Pastāsti mums par savu pastnieku – vārds, attālos vai citā formā! Varbūt tieši viņš ir pelnījis titulu **2010. gada pastnieks**. Atraktīvākie stāsti saņems pārsteiguma balvas.

Es gaidu savu pastnieku, lai aprunātos!

Pastnieks ir kā pulkstenis – vienmēr laikā!

Mans pastnieks ir labākais, jo vienmēr zina kur mani atrast!

Pastnieks vienmēr zvina divreiz!

PASTS
sadarbībā ar
“NOVADNIEKS”

Jūsu vēstules gaidām līdz 31. decembrim:
VAS Latvijas Pasts
Mārketinga komunikāciju daļa
Ziemeļu iela 10, Lidosta Rīga, Mārupes nov., LV-1000
e-pasts: gadapastnieks@pasts.lv

CENU IZMAIŅAS!!!

SIA «Alņi AS» iepērk
● **Zāģbaļķus** Ls/m³

Diam.	18-24	25<
EGLE	40-40	40-42
PRIEDE	38	38

Garumus iepriekš saskaņot!
Ir transports.
Korekta uzmērīšana.
Samaksa uzreiz!
Tālr. 64866070, mob. tālr. 29806775.

Ir tumsa nodzēsusi silto liesmu,
Vēl grūti aptvert to, cik zudums liels.
Izsakām dziļu līdzjūtību Anitai Komarovskai, VĪRU pāragri zaudējot.
Preiļu 1. pamatskolas kolektīvs

Ir sāpes, ko nespējam dalīt uz pusēm,
Nav tādu vārdu, kas mierināt spēj.
Skumju brīdī esam ar audzinātāju Anitu Komarovsku, VĪRU traģiski zaudējot.
Preiļu 1. pamatskolas 3.b klases bērni, vecāki

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirkus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 20238990.

✓ PVC logi (6 kameru) par super cenu!
✓ Siltas ārdurvis tikai Ls 109.
Bezprocentu kredīts. Dāvanā moskītu tīkls.
Valmieras iela 2, Preiļi.
Tālr. 28673992.

Autoskola Vikingi
Apmāca kategorijām “A”, “B”, “C”, “D”, “E” Preiļu 2. vidusskolā,
Preiļos, A.Paulāna ielā 2.
Sapulce 14. decembrī plkst. 17.00.
Ziemassvētku atlaides!!!
Informācija pa tālr. 65422273,
27200013. www.vikingi.lv.

Dažādi

23. novembrī Siguldas ielas apkārtnē, Līvānos, pazudis sunītis vārdā Džimis, balts ar brūniem plankumiem.
Atradēju lūdz zvanīt pret atlīdzību uz tālr. 65342503, 26103264.

Izīrē

2-istabu dzīvokli Preiļos lauktehnikas rajonā par komunālajiem maksājumiem.
Tālr. 26565225.

1. decembrī plkst. 11.00 Preiļos, Daugavpils ielā 42a tiks atvērts jauns PIROTEHNIKAS veikals.
Tālr. 26551959.

Mūzs noslēdzies.
Kāds liels un varens mūzs.
Ar darbiem apaudzis
Kā ozols smagām lapām.
Pa mūžības ceļu aizgājusi ilggadējā Aglonas folkloras ansambļa “Olūtenš” dalībniece **Elēna Švābe**. Izsakām visdziļāko līdzjūtību viņas tuviniekiem.
Aglonas novada dome

Jūsu uzņēmuma reklāma laikrakstā “Novadnieks” ir labs veids, kā piesaistīt jaunus klientus!

**Nāciet uz redakciju! Brīvības ielā 14, Preiļos.
Zvaniet pa tālr. 65307057.**

Abonē laikrakstu «Novadnieks» Latvijas Pastā un laimē!

2³ abonējot!
[divi Kubā]

Abonējot matemātiku vienkāršai
Abonē presi Latvijas Pastā līdz 15. decembrim un laimē ceļojumu divām personām uz Kubu, navigācijas ierīci vai dāvanu karti.

PASTS

UZMANĪBU!

Līvānu novada iedzīvotāji varēs abonēt „NOVADNIEKU”
8. decembrī no pulksten 11.00 līdz 14.00
GE Money Bank telpās Līvānos,
Dzelzceļa ielā 1.
Būsiet laipni gaidīti!

Kā nopirkt labu olīveļļu?

Kā nopirkt labu olīveļļu? Uz šo jautājumu atbild istena itāliete — restorāna Murales īpašniece un šefpavāre Ticianā Kesa.

Dienvidnieki, ieejot veikalā, uzreiz spēj atšķirt labas kvalitātes olīveļļu no sliktas. Bet ko darīt latviešiem, kas nereti vien atšķir olīveļļu no saulespuķu eļļas?

Olīveļļu raksturojums

Ir četrus veidu olīveļļas: Extra virģin olīveļļa, Virģin olīveļļa, parastā olīveļļa un olīveļļa Di sansa. Ja gribat nopirkt patiešām labas kvalitātes olīveļļu, veikalā plauktos jāmeklē Extra virģin olīveļļa, jo dienvīdū zemēs tā tiek saukta par olīveļļas karalieni. Eļļu iegūst no augstas kvalitātes pirmā spieduma olīvām, un eļļas skābums nepārsniedz vienu procentu (jo lielāks skābums, jo sliktākas kvalitātes olīvas izmantotas). Šis procents gan ne vienmēr tiek norādīts uz etiķetes. Extra virģin olīveļļai jābūt zaļganā krāsā, bet tonis var variēt no tumšāk zaļa līdz

gaiši zaļam. Tiem, kas garšo izteiktāka, asāka, spēcīgāka garša, jāizvēlas tumšāka olīveļļa, savukārt tiem, kas vēlas maigākas garšas eļļu, jāņem gaišāka. Extra virģin olīveļļu var pazīt arī pēc smaržas, eļļa smaržo tāpat kā svaigas olīvas.

Salātiem

Salātus vislabāk gatavot ar Extra virģin olīveļļu, jo tā ir bagāta ar vitamīniem un antioksidantiem. Svaigai lietošanai der arī Virģin, bet Latvijas veikalos plauktos tā tikpat kā nav atrodamā.

Cepšanai

Cepšanai piemērotāka ir parastā olīveļļa, ko gatavo no zemākas kvalitātes olīvām. Pēc eļļas ieguves tā tiek rafinēta, un šīs procedūras laikā eļļa zaudē daļu vitamīnu, kas atrodami Extra virģin un Virģin eļļās. Olīveļļa ir dzeltenīgā krāsā un der cepšanai temperatūrā līdz 180 grādiem. Savukārt cepšanai lielākā karstumā var lietot olīveļļu Di sansa, ko iegūst no sausiem olīvu pārpalikumiem (sansas). Eļļas kvalitāte ir ļoti

zema, tajā nav daudz vērtīgu vielu, eļļa ir gaiši dzeltena, tai nav izteiktas garšas un smaržas. Vienīgais labums — tā neļauj ēdienam piedegt pie pannas.

Kādas firmas labākas?

To grūti pateikt. Vienam labāk patīk māte, otram — meita, trešajam — kleita. Lai noskaidrotu, kura vislabāk garšo, jāizmēģina dažādu ražotāju eļļas.

Tumša vai gaiša pudelē

Labāk pirkt eļļu, kas pildīta tumšā pudelē, jo olīveļļa ir jutīga pret gaismu — tās ietekmē tā var zaudēt savas labās īpašības. Vienīgais tumšās pudelēs minuss ir tas, ka šādā pudelē nevar redzēt eļļas krāsu.

Pudele vai metāla bundža

Eļļas garša nav atkarīga no tā, vai to iepilda stikla pudelē vai metāla bundžā. Pluss bundžai ir tas, ka var iepildīt vairāk eļļas, turklāt to ir vieglāk transportēt. Metāls pasargā eļļu no gaismas piekļūšanas.

Izcelsmes valsts

Latvijas veikalos pārsvarā nopērkamas Itālijā tapušās olīveļļas, taču kvalitātes ziņā tās neatšķiras no Spānijā vai Turcijā ražotajām, jo

visās šajās valstīs aug labas olīvas. Lai saprastu, kura eļļa ir labāka, nav jāpēta, no kuras valsts tā ir, bet gan tas, kāda tipa eļļa tā ir — augstākā labuma Extra virģin vai no olīvu pārpalikumiem izspiestā.

Cena

Teorētiski augstākā labuma olīveļļai būtu jāmaksā vairāk nekā Di sansa, tomēr Latvijā tā nav. Šeit olīveļļu kultūra ir samērā sveša, tāpēc daudzi nopērk olīveļļu ar skanīgo nosaukumu Olio di sansa di oliva, kas patiesībā ir ļoti zemas kvalitātes eļļa. Cenu ziņā Latvijas veikalos augstākā labuma olīveļļa un Di sansa maksā līdzīgi, bet kvalitātes ziņā tās ir kā diena pret nakti.

Olīveļļas knīfi

Olīveļļas dabisko garšu var papildināt ar garšaugu vai dārzeņu aromātiem. Hermētiskā traukā ar vāku ielej olīveļļu, pieber izvēlētos zaļumus vai dārzeņus (uz 1l Extra virģin olīveļļas liek 70 g zaļumus/dārzeņus), uzliek vāku un trīs četras nedēļas patur tumšā, vēsā vietā. Pēc tam eļļu izfiltrē un lej stikla pudelēs.